

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK.
4-heteses petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fillér.
Nyilattér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, szeptember 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Az Eighty-klub.
- Groedelék eszdeljében.
- Merénylétterv a trónörökös ellen.
- Váxsonyi Vilmos Achim mandátumáról.
- Deák sógornője hajléktalan.
- Béresi Béla temetése.
- Panszlávok a luteránus egyházban.
- Tolvaj diák.
- Bírák az esküdtek előtt.
- Miniszterek a Pegasuson.
- A kifosztott menyasszony.
- Polónyi megy.
- Trepov utóda.
- Üngylikos makói önkéntes.
- Tárcs: A Martyrium. Irta: Hentaller Lajos.
- Ösmarnok: A méia akkord. Irta: Abonyi Árpád.

Az Eighty-klub.

Arad, szeptember 20.

Az angol liberális párt politikai klubjának néhány tagja holnap a magyar főváros területére lép. Politikai vendégek érkeznek, akik leginkább a fővárost és egy nagyobb vidéki várost, a Tatrát és a Vaskaput akarják megtekinteni, hogy fogalmat alkothassanak maguknak arról, vajjon miféle ország is ez a Magyarország. Ugy hallották ők és úgy is tapasztalták néhány művelt magyar emberrel való érintkezésükből, hogy voltaképpen már nem is olyan vad barbár ez a mi országunk, mint amilyenek a nyugati ember a balkáni államokat ismeri, hanem itt már civilizált nép lakik, mely helyet kér a maga részére a nyugati nemzetek sorá-

ban. Ugy hallották és úgy tapasztalták, ezért hozza őket közénk a kíváncsiság, vajjon csakugyan igaz-e, amit a magyar nemzetéről beszélnek a műveltebb magyarok, akik külföldön is megfordulnak és az angol társaságokban is helyet kerestek és találtak, sőt szívesen látott vendégek gyanánt nyertek jó fogadtatást.

Az érkező urak liberális érzésűek, politikusok és alkotmánytisztelők, mi sem természetesebb, mint az, hogy ők a magyar politikai életet, az itteni politika forrongást — mely minden idegen politikus előtt csak rendkívül érdekfeszítő lehet — érdekeletlenül és nyugodt tárgyilagossággal fogják megítélni, feltéve, hogy egyáltalán képesek lesznek megérteni azt a borzadalmas helyzetet, mely az ő államéletükben a legnagyobb lehetetlenségeknek egész sorozata volna, nálunk pedig a valódi helyzet.

Vajjon lesz-e közöttük csak egy is, aki a mi politikai életünket az angol politikai életéhez, a mi liberálisizmusunkat az angol liberálisizmusához, a mi alkotmánytisztelőségünket az angol alkotmánytisztelőséghez méri?

Mi azt hisszük, hogy lesz. Mi úgy gondoljuk, hogy az angol parlament tagjai nagyon komoly gondolkodású és érett megfontolású egyéniségekből állanak, akik nem azért jönnek Magyarországra, hogy a Royalban ünnepi lakomán szónoklatokat hallgassanak, hanem azért, hogy meglássák a magyar politikai élet igazi szerveit és bizonyos, hogy belepillantanak abba a szö-

vevényes hálóba is, melyet mi az idegen vendégek elől szívesen eltakarnánk.

Hogy mi következménye lesz ennek a látogatásnak? Erre könnyű felelni. Ha az angol politikusok arra a tapasztalatra jutnak itt, hogy Angolországának hasznos összeköttetéseket lehetne szerezni Magyarországon, akkor föltétlenül mindent el fognak követni, hogy összeköttetéseket szerezzenek nálunk. Ok csak azt keresik, ami nekik hasznos, és ostobaságnak tekintenek minden olyan politikai lépést, ami haszon nélkül való fáradozás volna.

Fájdalom, nem hisszük, nem bizunk benne, hogy az angol vendégek ezuttal hasznos összeköttetésnek látnák a velünk való kapcsolatokat. Nem azért, mert a mi fővárosunkban elég intellektust nem talál-nának; nem azért, mert Magyarország területén gazdag anyagot nem látnának, melyért fáradni hasznos és érdemes is; hanem azért, mert Magyarországon a politikai életet nagyon is nyugtalanak, nagyon is bizonytalanak, a szabadelvűséget egyenesen gyanusnak, az alkotmánytisztelést pedig züllőfélben lévőnek fogják látni.

Az angol politikusok elől nem lehet eltitkolni ezeket a jelenségeket, ők bele-néznek a mi igazságszolgáltatásunkba, bele-látják a mi közbiztonsági viszonyainkba, józan számadással megítélik financiáinkat, meglátják a magyar nemzet erkölcsi életének rettenetes hibáit és elhaladnak mellettünk, anélkül, hogy hibáinkra figyelmeztetnének bennünket, mert még nem jutot-tunk odáig, hogy érdemes volna nekik

A Martyrium.*

— Kossuth Ferenc házassága. —

Irta: Hentaller Lajos.

Cesenában Kossuth Ferenc tizennégy évig élt boldogan és megelégedetten.

Cesenában való tartózkodása első éveiben vette nőül Hoggins Emiliát, egy rendkívüli szépséggel megáldott angol nőt, aki oly családból származott, melynek női tagjai több nemzedéken át híres szépségük által tűntek fel. E családból származott a XIX. század elején Hoggins Sarah, aki Exter ögróf neje lett s kinek szépségét az akkori kor angol költői megénekeltek.

Kossuth Ferencnek budapesti otthonában, általa festett számos arcképen látható a gyönyörű nő, élete különböző szakában. Bájos madonna arc, gazdag aranyos hajával és koromfekete szempilláival, melyek ibolyakék bárszönyos szeméit beárnyékolták.

A fiatal házaspárt a legmélyebb szerelem fűzte össze s díszes otthonuk, a Guidi grófok renaissance stílusban épült ósi palotája, óriási

* A „Kossuth Ferenc harminc parlamenti beszéde” című munkából való ez a fejezet, még pedig abból a részből, amelyben Hentaller Lajos Kossuth Ferenc életrajzi adatait ismerteti. A „Martyrium” című rendkívül érdekes fejezet Kossuth Ferenc házasságának történetét meszolja el.

freskókkal ellátott termeivel központja volt a kisvárosi, leginkább katonatisztiekből álló társasáletének. Cesenában állandóan lovasság és gyalogság feküdt s a csapatokat minden évben változtatták, minek folytán igen nagyszámu lovastiszt fordult meg Kossuth Ferenc vendégszerető házában, kik még sok évvel azután is, ha újból találkoztak Ferencel, elragadtatással beszéltek a nála töltött időről.

Maga Cesena igen érdekes régi olasz város, a hajdan híres és történetileg szereplő kényurak, a Malatesta középkori uralkodó családnak fészke. Óriási várak hatalmas tornyai-val félig romokban ott áll még ma is egy szikladombon, a város nagy piaca mellett.

E családból származott Paolo, a híres Francesca di Rimini szeretője, Paolo és Francesca szerelme a középkor legmeghatóbb szerelemi tragédiája Cesenához közel játszódott le, és Dante Purgatorium-ában ugy ecseteli Paolót és Franciscát, mint akik egymást folyvást szerelemi lázítólag égette, a légben repűve követik, — de elérni egymást soha nem képesek.

Ugyancsak Cesenához közel van a Rubikon is, és az a hely, melyen római hadvezérnek fegyverrel és fegyveres katonasággal át-lépni tilos volt, s ahol Julius Caesar a szavakkal lépett át: „Eatur! Jam alea jacta est!”

Ezenkívül Cesena két híres pápát is ültetett a szent székre: Braschi és Chlaramonti pápákat. Utóbbinak hosszú küzdelme a nagy Nepoleonnal valódi világeseményszámba ment.

A Braschi és Chlaramonti hercegi családok palotái képezték, a Guidi-palotával együtt, a város három legszebb és legérdekesebb ós-kori épületét

A Guidi-palotában, mely Kossuth Ferenc otthona volt, igen érdekes és nevezetes a monumentális lépcsőház, amelyben a 17. és 18 lk században a városon átutazó uralkodók (s ilyen több volt, mert Rómába a főut arra vezet) ott hagyták címereiket, s ezek még akkor ott sőt-tétettek a falakon. Egy Habsburg főhercegnő cimere is ott díszelgett, Mária Lujza, a pármái hercegné cimere.

Kossuthné szobaleánya azt a szobát foglalta el, melyben I. Napoleon halt. Az emelet-magasságu előszobát, melynek falait 8—10 méteres freskófestmények díszítették, Kossuth egy tropikus növénykertté alakította át, melyben kertszerű utak és növénycsoportok voltak. A kert bámulatosan szép, váratián látványa megépőleg hatott a látogatóra, — aki a monumentális lépcsőn felhaladva, az első emeleten egy tropikus kertbe, mondhatni paradicsomba jutott, melynek falain gyönyörű struccok és festmények voltak. Ennek az óriási előszobának beburorozása valódi vagyomb került volna, Kossuth Ferenc azonban az ő találékony és praktikus eszével csekély költséggel díszessé és használhatóvá tudta tenni.

Az említett óriási előteremből még két előszobán át jutott el a látogató az elfogadó ter-

minket a saját érdekükben valamire figyelmeztetni. A jó ízlés tiltja, hogy mások dolgába beavatkozzanak és ha akad is majd közöttük egy-két elmélkedő író, a ki pusztán az érdekesség kedvéért foglalkozik majd a mi viszonyainkkal, olyan, aki e viszonyokat gyakorlati jelentőségű okokból mérlegelné, nem lesz e vendégek között.

Mindig csak a politikai viszonyainkról beszélünk itt, mert angol politikusok azok, akik Magyarországra jönnek és ők mindent a saját politikai érzékük szerint fognak itt megítélni. Magas erkölcsi szempontok dominálnak az angol politikában és szédítő különbség az, ami nálunk ezekkel a szempontokkal szemben áll. Hosszu időre kiterjedő konzekvenciái lesznek ennek a látogatásnak, mert attól kell tartanunk, hogy a látogatás nyomán az angol közvéleményben az a gondolat fog gyökeret verni, hogy: Magyarországgal még hosszú ideig nem lehet komoly érintkezés.

Groedelék zsoldjában.

Politikai erkölcsrész.

Parlamentari vizsgáló-bizottságot!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 20.

A Groedel-botrány egyre dagad. Lengyel Zoltán folytatja a leleplezéseket és most már parlamentari vizsgáló-bizottságot követel, annál is inkább, mert egész sereg *politikus*: miniszterek, államtitkárok, főispánok, képviselők szerepelnek ebben a panamázó bandában. „Ezen uraknak volt bőr a pofájukon kijárni minden gazságot és leplezni minden gonosz tettet a saját véreik, fajuk, nemzetük ellen — a Groedelék zsoldjában!”

Érdekes az is, amit a *biróságokról* mond mai cikkében Lengyel Zoltán, aki így folytatja a leleplezéseket:

A Groedel-ügy hullámainak elsimulni nem szabad. Ime, 1849 óta működnek a *Groedel-testvérek* az Erdélyi erdőipar r.-t. cége alatt, 1897 őszétől fogva szerepeltetnek a cégben po-

litikusokat és államférfiakat, akiket ezért honorálnak vagy kitartanak s kilenc év alatt nem akad senki, aki a rablásnak útját szegné. Ellenkezőleg, a cégbivatal okmánytára arról tanuskodik, hogy, mint a bűdös husra a légy, az erdőseftre is a politikusok mind nagyobb raja röpült rá. Előbb csak igazgatóknak, később felügyelőknek, végül *közgyűlési jelenvoltaknak* is elmenének. Nem tudom, mit fizettek — a jelenlétért, de ha semmit sem fizettek, annál csunjabban, mert ebből az éhség olyan foka ordít ki, hogy voltak politikusok, kik a nélkül, hogy részvényük lett volna, elmentek a közgyűlésre s ott szerepeltek a cégnek bemutatóra szóló részvényeivel csak azért, hogy ezzel a közgyűlés tényét emeljék, hogy a lapoktak a közgyűlésről hozott tudósításait fényesebbé tegyék annak reményében, hogy ha majd hely érül, beveszik fizetések stafageinak is őket.

A legérdekesebb ezek között az 1904. június 24-iki közgyűlés, hol egynehány ne szerepeltek, 100,000,000 részvényre, akiknek azon időben nem harminc és ötvenezer forintba menő heverő értékpapírjuk, de heverő husz rongyos forintjuk se volt, a legkétségbeesettebb anyagi zavarokkal küzdöttek s az árverési rovat legjobb kuncsaftjai voltak. *Magyar képviselők jobbról és balról egyformán vállalkoztak a kölcsönadott részvényekkel a közgyűlési jelenvolt szerepére Groedeléknek!* Értsétek meg ezt és itéljétek! Van-e még e földön ország, hol a közkeresetségek ily mélyre süllyedtek?

Volt miniszterek, államtitkárok, tényleges főispánok szerepelnek kilenc hosszú éven át a bandában anélkül, hogy e miatt valaki szót emelne! Türték a pártok, sőt irigyeiték. Türték a kormányok, sőt elhelyezték őket. Sezen uraknak volt bőr a pofájukon kijárni minden gazságot és leplezni minden gonosz tettet a saját véreik, fajuk, nemzetük ellen — a Groedelék zsoldjában!

Ha van új korszak: akkor *parlamentari vizsgáló-bizottságot* kell kirendelni, külön törvény alapján, *vizsgálóbírói és ügyészi hozzáadva*, hogy teljesen felfejtsék azt a kelevényt, mely oly borzasztóan megfertőztette egész Magyarországot!

De tovább megyek! *Képviselők és közigazgatási fő- és al-főtisztviselők* ismerték e dolgokat több, mint egy évtizeden át. Egy szót se szóltak. Gyámoltalanság, osztózás vagy tudatlanság okozta-e, döntse el mindenki maga. Tu-

dom, hogy okos és becsületes ember, aki ismerte e dolgokat nem hallgathatott. Három vármegyére terjed ki a gazság, *iróztatós sok embernek fáj itt a becsülete.*

Es a *biróságok!* A törvény szerit és a Kuriának az újra-arányosítás ellen szóló döntése szerit e gazságok negyedrésze se eshetett volna meg. Ámde hiába állt a törvényben, hogy csak az egyéni arányrészek halthatók ki, a *biróságok megtürték, elnézték és törvényellenes gyakorlatukkal szentesítették a visszaéléseket:* megengedvén az összevásárolt arányrészek összesítését és mint 100 holdon feletti illetőségnek saját tulajdonul való kiszakítását.

A gyergyóújfalusi erdők újra-arányosításának ügye pedig már *egyenesen gazság.* A már arányosított erdő újra-arányosítását egyenesen megtiltja a Kuria döntése. És mégis összevettek egy csomó arányrészt a már arányosított erdő közöséből. És megfolyamodtak az újra-arányosítás. Es az új elsőbiróság elrendelte. Megfelelőbbték azonban jó egynehányan. Es akkor megfizették nagy pénzzel valamennyit, úgy hogy a *határozat jogerős lett.*

Fegyelmi vizsgálatot kérek ez ügyben itt a nyilvánosság színe előtt. Kívetelem ezt *előzetesen*, a többi ügyek megvizsgálása előtt. Mert ha ez igaz: itt oly mérvű összejárásról van szó, mely egy percelg se maradhat megtorlatlanul!

A közkeresetségek ily rettenetes elfajulása mellett, a tisztisáiban részt kell venni mindenkinek, aki nem bűdös, bármennyire legyen is e szerep kelemetlen. *Aki tovább is hallgat, bűnrészesé válik.* A szájperctől pedig nem kell félni. Ezek az urak fizetnek, de nem sajtóperálnak.

Merényletterv a trónörökös ellen.

Három csendőr rejtélyes halála.

(Működik az irredenta.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 20.

A mikor egy uralkodó vagy egy uralkodóháznak valamelyik tagja utra kél, megelenedik a vaspálya lomha teste. Csendőrök, katonák szegélyezik a végtelenbe futó sineket. Parányi hely sem marad megfigyeletlen, védetlen. Ércgyűrű fogja át az uttestet s gyanus mindenki, a ki megáztatja, mert nem

mekhez. Ezeknek falain voltak felhalmozva a Guidi örgrófok régi százados képei, melyek őrzését a lehányatott és kihalófélben levő nagynevű család kész örömet bízta a műértő Kossuth Ferencre. A szakértőket különösen érdekelte az első fogadó terem, mely a legtisztább empire stílusban maradt meg úgy, ahogy akkor készült, — tengerzöld alapon díszkrét színes stráfok, a fal és butorzat selyem atléz, a butorok pedig ébenfából készültek. A Guidi ezeket is rendelkezésére bocsátották Kossuthnak. A többi termekben Kossuth butorai voltak elhelyezve, s nagyszámu műtárgyai, melyeknek egy részét Kossuth Ferenc Magyarországra való hazatérése után elhozta magával, s ma budapesti lakását díszítik, egyuttal emlékeztetik őt a régi elmúlt, fiatalkori szép és boldog időkre.

Jellemző az akkori életviszonyokra nézve, hogy a pompás Guidi-palotáért és nagy kertjéért, istállóival egyutt, Kossuth annyi bért fizetett, mint most budapesti szerény szállásáért, a József-köruti ház második emeletén.

Az élet is hasonlóan olcsó volt. Ery lótarás nem egészen egy koronába került, úgy, hogy havi száz korona költséggel négy lovat tarthatott.

Később ezt az érdekes Guidi palotát Cezena varosa vette meg és pompás termelt fiú és leányiskolává alakította át, gyönyörű százados fákkal díszített kertjéből pedig nyilvános sétányt csinált.

Eljött azonban a szenvedés korszaka. A halál anyala odaült Kossuth Ferenc tűzhelyéhez és kérihetetlen kaszával szédulta azt. A sors keze tovább rombolt; feldulta azt az otthont is, hol annyi vidámság és élénkség lakozott évek hosszú során keresztül.

Kossuth Ferencné, mint majdnem minden angol nő, elsőrangú lovas volt, sőt szenvedélyes lovas. Naponta több óra hosszat lovagolt egy híres lován, mely gyorsaságával utólérhetetlennek bizonyult az évenként változó és sokszor gazdag, nagy ur családokhoz tartozó, tehát a legjobb lovakat tartó tisztek lovai közt.

Néha lovaglásaik közben 10—15 lovas tiszttel kísérték Kossuthot és nejét, ki a tisztek bámulata tárgyát képezte.

Kossuth budapesti irodájában ma is látható neje arcképe, lovagló öltönyben, melyet Ferenc festett; bokáig érő összefont aranyhájával, amint a báos nő sötét szemével misztikusan néz a jövőbe, — mintha érezte volna, hogy számára a jövő rövid leendő.

Jellemző az ottani nép egyszerű felfogására az, hogy kezdetben, midőn Kossuthné megjelenése lóháton még szokatlan volt, a vidéken a parasztasszonyok láttára kifutottak házaikból és gyermekeiket maguk után vonszolva, kiáltották: „Nézzétek! Itt a Madonna!” Később már tudták kivoltát és mosolyogva, örömmel üdvözölték, mint szép látványosságot s a gyermekek koldulva szaladtak utána. Jellemző az ottani népre, hogy a lovas, aki

Kossuthné kísérté, midőn Ferenc elfoglaltsága miatt nem mehetett vele, — a gyerekeknek kajaárokat dobált, s nem akarta, hogy gazdája ezt az aprópénzt neki visszafizesse. Kossuth úgy fogott ki az egyszerű ember büszkeségén, hogy felemelte fizetését. Midőn Kossuthné Flórencben meghalt, mélységes gyászban és kétségbeesésben hagyva hátra szerető férjét, — ez a lovasz térden kuszva járta körül újra és újra az ő „Signorá”-jának koporsóját hangos zokogás közben s erőszakkal kellett a hű szolgát onnan eltávolítani. Ferenc magával vitte Nápolyba s gondozására bízta nejeének kedvenc, csodás lovát; ezt jártatta, mert arra többé félni senkinek nem volt szabad. Ez a hű ember Ferenc hazatérte előtt halt meg.

Ferenc cesenai működésének hatása a vidékre igen jótékonyan hatott. Ezt az olasz kormány elismerőleg méltatta, s úgy is, mint az ország egyik legnagyobb bányavállalatának főnökét, úgy is, mint a vad vidéken a rend és es rendes munka legfőbb tényezőjét, kit nagy köztiszteltet környékeztet, négy ízben tüntette ki keresztekkel, olasz lovag- és olasz commendatore címeket adományozva neki, mely utóbbi cím Olaszországban a nemesi címeken kívül a legnagyobb cím. E címmel bőségesen kijár a „méltóságos” magyar cím, de mikor Kossuthot barátai megkérdezték hazatértkor: otthon minek címezzék, azt felelte, egyszerűen „Kossuth”-nak, mert ez név és cím és minden; ez az ő terhes, de dicső öröksége.

tudni mikor, hol készül merénylet a felsőes vagy fensőes személy élete ellen. Mindenki nagyobb biztonságban van ma, mint ő és senki annyi védelemre nem szorul, mint ő. Pedig a személye szent és sérthetetlen.

De védik is erősen.

Ferenc Ferdinánd trónörökös utazott most hazafelé a dalmáciai hadgyakorlatokról. Isztrián, Karintián, Krajnán vitt keresztül az útja a konopisti kastély felé s ezer veszély leskelődött a fensőes urra, különösen azokon a vidékeken, a hol az olasz Irredenta otthon van.

— Abbasso Austria! — kiáltásokkal fogadták a vonatját, a mikor lefelé utazott. Kémek keresték a vélt merénylőket, snarkistákat. Kifogástalan utasokat tartóztattak le és motoztak meg a hatóságok tehetetlen félelmükben.

A hadgyakorlat simán zajlott le, semmi gyanus nem történt s most ismét azon az uton utazott a trónörökös vissza.

Orizték a vonalat Divacca, Bresovitz és Steinbrück körül különösen erősen. Állig felfegyverzett csendőrök kutató szemmel bámultak bele az éjszakába. Szellő nem lebben, hogy meg ne éreznék. Bokor meg nem rezdül, hogy meg ne látnák. És panaszosan bug bele az éjszakába az őrsök sípjele, rendben van minden, csend, nyugalom...

És reggelre halva feküdt a csendőr Divacca alatt. Hoitan találták meg a másikat Bresovitz határában. Haldokolva vitték kórházba a steinbrücki csendőr őrszemét. A hivatalos híradás vasuti szerencsétlenségként adja ezt a szenzációs esetet. A csendőröket a mat gázolta el, s az esetben nincs része másnak, csak a szerencsétlen véletlennek.

És azonban nem valószínű. Mind a három szerencsétlenség egy éjszakán történt. Egyforma halált halt mind a három csendőr. Az olasz Irredenta területén történt mind a három eset, az egyik Divacca, a másik Bresovitz, a harmadik Steinbrück állomáson. S a körülmények összejátszásából lehetetlen itt nem valami merénylettervet látni, melynek első fejezete a három csendőr halála.

És tényleg csak a hivatalos híradás beszél véletlenről. A hatóságok már nyomoznak erősen. Az összes csendőrőrsöket megerősítették s az eddigiekénél még keményebb rendszabályokat léptettek életbe. A laibachi *Selovenszky Narod*

már merényletről beszél s elkövetésével az olaszokat vádolja meg.

Tisztán látni a dologban most még nem lehet, mert a vizsgálat eredményéről még eddig semmi sem szivárgott ki. A mit pozitíve lehet tudni, az ma még csak annyi, hogy a trónörökös utazása alkalmával a vasuti vonal őrzését megerősítették, az egyes őrsöket a vonalon egy-egy kilométernyi terület őrzetére rendelték ki s a pálya közeléből mindenkit eltávolítottak.

Vázsonyi Vilmos Achim mandátumáról.

Hamis esküvel vádolt képviselő.

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, szeptember 20.

Amint előre látható volt, a békéscsabai mandátumért nagy a túlekedés. Hír szerint két grófi jelölt is pályázik *Wenckheim-Hoyos* Fülöp gróf kőrösladányi nagybirtokos, — akit a csabai függetlenségiük támogatnak — és *Szechenyi* Viktor gróf, akit „felülről” pártolnak.

A volt képviselő, *Achim* András körül is többen kertelnek, mert *Achim*nak Csabán szervezett pártja van, *Achim*, a töle erkölcsi támogatást kérő jelölteknek kijelentette, hogy csak olyan jelöltet fog befolyásával támogatni, aki ugyanazt a programot vallja, amit ő és pártja. Sőt a jelöltől még erősebb radikalizmust vár, mint amilyent ő képviselt. Különben pedig *Achim* oda nyilatkozott, hogy *legszívesebben nemzetközi szocialistát támogatna*, csak az a kérdés, hogy a szocialista parasztpárt és a nemzetközi szocialisták között a jelenben fennálló elvi ellentétek a választás megejtéséig áthidalhatók-e? Különben azt se tudni még, hogy nem-e lép fel újra maga *Achim* András, dacára annak, hogy egy évig nincsen választói joga.

Az *Achim*-ügy újabb eseményei különben *Vázsonyi* Vilmos érdekes nyilatkozata a Kuria ítéletéről és *Mezősi* Vilmos országgyűlési képviselő támadása *Achim* ellen.

(*Vázsonyi* nyilatkozata.)

Egyik budapesti krajcáros lap munkatársa felkereste *Vázsonyi* Vilmos országgyűlési kép-

viselőt, a kiváló jogászt, hogy megkérdezze tőle, vajjon *Achim* András mandátumának megsemmisítése feől mi a véleménye?

— Mindenekelőtt — mondta *Vázsonyi* — a megsemmisítést okozó cikkek dolga nincs tisztázva. A Kuria ugyanis tartozott volna kideríteni, hogy a cikkek mennyiben lettek felhasználva választási agitálásra. Azt hallom továbbá, hogy a Kuria ítéletében egy olyan cikk is szerepel, amely a választás előtt három hónappal íródott. Ezt a Kuria az ítéletnél teljesen helytelen módot használta.

— Egyes lapok és ellenzéki politikusok állítása szerint a bírák kész ítélettel jöttek — mondta a hírlapíró. Ha ez megtörtént, nem kell e eljárást indítani a legfelsőbb fegyelmi bíróság előtt?

— Hogy a bírák kész ítélettel jöttek, alig kétségtelen. Minden bíró tudja, hogy ha nem várja meg a tárgyalás végét és ítéletét előre készíti el, fegyelmi vétséget követ el, ami büntetendő minden esetben. Így állította legalább *Drill* táblai bíróról a darabant korszakban, a Fázakas-ügyben *Polónyi* Géza. Ehhez a klasszikushoz pedig nem kell kommentárt írni...

Véleményem szerint azonban sokkal nagyobb sérelem az, hogy újságcikkek alapján, amelyeket nem írt, a sajtójog rendszerének feloldásával részességet állapítottak meg *Achim*-ra nézve. Holott a sajtójog szerint részesség csak egy van: ha valaki szerzőtárs, t. i. ha többben együtt szerkesztenek egy nyomtatványt. Minthogy pedig a szerző ismert volt, a kiadó pedig nem *Achim*, hanem a csabai Népkör, pusztán azon sz alapon, hogy *Achim* neve az újságon rajta volt, nem lett volna szabad részességet megállapítani. *Achim* a lapon főszerkesztőnek volt feltüntetve, ilyen állást pedig a magyar sajtójog nem ismer. A főszerkesztő is csak munkatárs, valami idealizáltan nagyobb tittussal, mint a többi. Sajtójogilag azonban a főszerkesztő csak akkor felelős, ha egyuttal szerző is.

— Ha az osztály elleni izgatás érvénytelenítési ok, nem kell-e ezt megváltoztatni, mert hiszen ez alapon szocialista — akinek programja az osztályuralom megdöntése — nem lehet képviselő?

Ami az izgatást illeti, ezt — izlés dolga elbírálni. Az agitációban a durva tónust bár nem helyeslem, de azért bátor vagyok abban is

Külföldön az volt, amivé lett munkája, szorgalma, tudása erejével, de ami külföldön lett, az a külföldre való, Magyarországon pedig egyszerűen Kossuth marad. Tudja ő azt jól, hogy itthon a Kossuth-név szimbólum és eszme, mely a szívekben, a lelkekben él és épp ezért Kossuth Ferenc iparkodik méltó lenni e fogalomhoz: „Kossuth.”

A rendjeladományozásokon és „keresztrefeszítések”-en kívül, mely kitüntetését Ferenc néha trófián igy szokta nevezni, Olaszországban még az a megtiszteltetés is érte, hogy az olasz parlament „ad hoc” hozott törvénnyel iktatta polgárai sorába.

A csesnai életnek azonban vége szakadt. A legnagyobb bányá ugyanis, melyet Ferenc gyorsan fejlesztett s nagy mérvben aknázott ki éveken keresztül, egyszerre csak üzemképtelenné vált. A kén érc kimerült. A többi tizenegy bányá pedig nem volt elégséges a vállalat fenntartására.

Kossuth elhagyta állását. Bucsuzáskor hivatalnokai, mintha gyermekkel lettek volna, úgy siratták. Ily szeretet, ily ragaszkodást tudott maga iránt ébresztetni a távol idegenben.

Távozása idején már bájos életpárja súlyos beteg volt. Elvitte tehát magával *Castel Maggiore*-ba, ahol kibérelte a *Simonetta* herceg palotáját és parkját. Itt rövid időre még magához tért a hervadó szép teremés, de állapota gyorsan súlyosbodott, úgy, hogy a legelső napos időt késő ősszel fel kellett használni s orvosi rendeletre délre utaztak. Hirtelen hagyta el

Kossuth nejevel *Maggioret*, úgy, hogy a *Simonetta* palotában még a beteg ágyát sem volt idő megvetni s minden szétszórtan maradt, mi a szerető nő környező, csak hogy a melegen sült napot felhasználva, át lehessen őt *Flórencbe* szállítani. Itt azonban néhány nap múlva hirtelen meghalt.

Amint kilehelte nemes lelkét, abban a percben, a osodálatos véletlen folytán, gyűrűs ujjáról lehullott az arany jegygyűrű s bájos vonásai, mintha márványba lettek volna vésve, oly gyönyörűek voltak.

Ferenc egyedül maradt a zord, rokonszenvetlen szállodában, cselédségének egy része bár ott volt vele; de az özvegygyé vált férj fájdalma oly borzasztó mértékben tört ki, hogy senkit sem bocsátott magához. Ő foglalkozott egyedül szeretett halottjával. Maga szórta tele a halottas ágyat tearózsákkal, meghalt neje kedvenc virágaival, s éjjel nappal zokogott elköltözött neje holtteste mellett.

Végre jó testvére, *Lajos* Tivadar megérkezett *Nápolyból*, s kiderítette őt a halott szobájából, a testvéri jóság egész mélységes kinccseit pazarolván a szerencsétlen testvér vigasztalására.

Kossuthné *Emiliát* *Flórencben* az allori evangélikus temetőben helyezték örök nyugalomra. Sirja egy nagy és imponáló góthstíli emlékmű, mely fehér márvány íveit emeletes báz magasságára nyújtja fel. A síremlék pazarul van elborítva virágokkal az év minden szakában s a halál évfordulónapján új meg új friss

virág- és művésziesen készült porcellán koszorukat helyeznek a szeretett nő sírjára, bár már tizenkilenc év óta nyugszik ott a kedves halott. Az angol nő sírján angol epitafium áll. A felirat ez: „Kossuth Ferenc neje, kinek mindene volt az életben és mindene maradt a halálban.”

Kossuth bánatos szívvel, mély gyászban hagyta el *Flórencet*, s *Nápolyba* ment, ahol csakhamar a hírneves „*Impresa Industriale Italiana*” élére állott.

E társaság a leghíresebb vas- és acélhid-építő vállalatok egyike volt, óriási gyárral *Castellamare-Stabiában*. A mérnöki tudomány ezen új válfajában is elsőrangúnak bizonyult Kossuth, úgy, hogy idegen kormányok nem egyszer műszaki férfiakat küldtek ki megfigyelni és tanulmányozni művelt.

Hazatérte előtt utolsó műve a nilusi nagy acélhidak megkezdése volt, melyeknek tervezésénél Kossuth az *Impresa* élén, egész Európa leghíresebb mérnökeivel versenyezve nyerte el az elsőséget.

Ez volt Kossuth Ferencnek, mint mérnök-és szakembernek utolsó ténykedése külföldön. Alig fejezte be e művét, alig ragadta magához ez újabb diadalmi pálmát, életpályájában ismét változás állott be az által a szomorú esemény bekövetkezése által, mely egész Magyarországot egy nagy halottasházzá változtatta.

kétekedni, hogy az olyan ítélettel, mint amelyen a Kuria tegnap hozott ítélete, bárkit is megijesztene. Hiszen például a függetlenségi pártot sem félemlítette meg az 1878. évi V. t. c., amelyben *igazságnak* van minősítve, ha valaki a fennálló államrend, szóval a *dualizmus* ellen nyilatkozik. Az agitáció a dualizmus ellen azért tovább folyt. Ez a két körülmény arra mutat, hogy minél nagyobb és hatalmasabb lesz a radikálizmus, *annál jobban mérséklődik a hangja* és annál jobban elenyésszik az egyes személyeknek a jelentősége. Egyes embereket el lehet tenni az utból, ki lehet cserélni másokkal, de az áramlat megmarad a maga egészében és — ez a lényeges!

(Mezőfi és a parasztpárt.)

Egy másik irányban az Achim-ügy rendkívül mérges színezetet öltött. Az *Uj Hírek* tegnapi számában ugyanis *Mezőfi Vilmos* országgyűlési képviselő azt írta, hogy egész sor *becsületsértési pört fog Achim András nyakába akasztani*.

Ere a nyilatkozatra válaszul a szocialista parasztpárt vezetősége elhatározta, hogy röpiratot ad ki, amelyben válaszul Mezőfinek szintén pert helyez kilátásba.

Mezőfi Vilmos és a szocialista parasztpárt között nem ez az első összetűzés. A mostani személyeskedésre egy régebbi keletű ügy felujtása, illetve más mederbe való terelése adott okot. Ezt az ügyet tegnap *Achim András* és *Boros-Brindus Mihály*, a szocialista parasztpárt két vezetőembere a következőkben adták elő:

Régebben Mezőfi is tagja volt a szocialista parasztpártnak. Mint ilyen, a *Szabad Szó* ban „Dózsa György” cím alatt cikket írt. Ezért neki keletkezésével támadtak, mert a cikk íróját a sajtóbírósság felelősségre vonta. Ezért Mezőfi kérésére, a pártvezetőség javaslatára folytán a felelősséget *Ádám György* cípész-mester vállalta el, akit el is ítéltek egy hónapi fogságbüntetésre.

Később, mikor a szocialista párt vezetősége Mezőfiel összeveszett és Mezőfi a párt kötelékéből kilépett, ezt a dolgot *Pór Árpád* cípész-mester egy cikkben megírta. Akkor Mezőfi Vilmos Pór ellen pert indított és a sajtóbírósság előtt eskü alatt vallotta, hogy a cikket nem ő írta. Ennek viszont az lett a következménye, hogy *Pór Árpád Ladányi Géza* dr. volt budapesti, jelenleg nagyszalonfalvi ügyvéd útján négy héttel ezelőtt *feljelentést tett Mezőfi ellen hamis eskü miatt*.

Azon az értekezleten, amelyen a szocialista parasztpárt vezetősége *Ádám Györgyöt* a cikk felelősségének elvállalására utasította, többek között jelen voltak: *Pór Árpád*, *Ladányi dr.*, *Rózsa Gyula*, *Prandorf Pál*, *Boross Mihály* és még vagy 5—6 pártvezér, akik ez ügyben mind meg vannak idézve. Közülük *Rózsa Gyula* cípész-gyáros és *Ádám György* csak a közeli napokban lettek ez ügyben kihallgatva és tettek megerősítő vallomást.

Deák sógornője hajléktalan.

(Audienzián a miniszterelnöknél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 20.

Az elmúlt napokban egy gyászba borult öreg matróna kért audienciát *Wekerle Sándor* miniszterelnöknél. A matróna özvegy *Deák Gáborné*, született májasi *Kovács Rózsa*, sógornője *Deák Ferencnek*, a baza bűlcének. Az öreg nő nagy panasszal járult a miniszterelnök elé. Elmondotta élete történetét.

Harminc évig volt hűséges hitvese férjének — *Deák Ferenc* unokatestvérének. Az ura első eihalt feleségétől körülbelül hatvanezer ko-

rona értékű birtokot örökölt. Amikor ő férjhez ment *Deákhhoz*, hozományából körülbelül harmincezer korona értékű adósságot fizetett ki a birtokon levő terhekért. *Deák Gábor* 1901-ben meghalt. Végrendeletet hagyott hátra, amelyben feleségét tette meg általános örökösévé és neki hagyta az alsó- és felső-nereznicsei, széles-lonkai, vajnági és új brádi birtokokat.

Özvegy *Deákné* alig hogy átvette a hagyatékot, *Mihálka László* Máramarosmegye volt alispánja — *Deák* első feleségének atyafisága nevében pörrel támadta meg a végrendeletet. Valahonnan egy családi értesítőt szerzett meg, amelynek alapján az özvegy pervesztés lett. Őt kellett neki hagynia az ősi kurlát s az idáig jó módhoz szokott matróna, most a legbizonytalanabb sorsnak néz elébe. Utolsó reménye az, hogy a miniszterelnök intézkedjék arról, hogy elvesztett pöre újból felvételre kerüljön, mert véleménye szerint a perdőntő bizonyíték, a családi értesítő, egy hamisított okirat volt.

Miután a pörújítás előreláthatólag, hosszú időt vesz igénybe, arra kért még az özvegy a miniszterelnököt, hogy *nevestesse ki a postához*, kezelőnének. Ezt megérdemli már csak azért is, mert férje után, bár harminc évig megyei hivatalnok volt, semmiféle nyugdíjat sem élvez. A miniszterelnök türelemmel hallgatta végig az özvegyasszony panaszos kérélmét s megígérte neki, hogy ügyét pártfogásba fogja venni.

Bérczi Béla temetése.

Az öngyilkos leveleiből.

A pénzzavar és az asszonyok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 20.

Ma kísérték ki utolsó útjára, a rákoskeresztúri református temetőbe az öngyilkossá lett *Bérczi Béla* rendőrtanácsos holttestét. Bár sokan gyűlölték, kartársai általában mély részvétellel emlékeztek meg róla. Sokat vesztett a fővárosi államrendőrség benne, aki elsőrendű nyomozó erő volt és akit *Krecsányi Kálmán* detektív-főnökön kívül zsenialitásában a testületnek egy tagja sem ér utól.

A rendőrségen különben nagy recenztust keltettek *Bérczi* vádaskodásai. *Bogdán* és *Kalmár* detektívek, akikről a belügyminiszterhez írt levelében megemlékezik, kijelentik, hogy a nekik tulajdonított állításokat soha senki előtt nem tették és abból, amit róluk *Bérczi* állít, egy árva szó sem igaz.

(Bérczi levele fivéréhez.)

Bérczi Béla rendőrtanácsos levelet írt fivérének, *Sándornak* is. A levél így hangzik:

Kedves jó Sándor!

Az utóbbi időkben velem szemben elkövetett hivatali hajsza és megalázás és az ezzel járó teljes tértelenségre való kárhóztatás, idegeimet és erkölcsi erőmet annyira tönkretették, hogy hónapok óta éjjel sem találtam nyugalmat.

Bocsáss meg.

Károlykám az intézetben el van látva. Szegény *Oszkárom*, a míg a főhadnagyi fizetést megkapja, — gyámoltásra szorul. Az Isten szent nevére kérek benneteket, ne hagyjátok el.

Feleségemet, az általam előre érzett nagy szerencsétlenségre való figyelemmel, az általa vállalt vagyoni kötelezettsége alól felmentettem és csakis egy az általa kapandó nyugdíjösszegnek megfelelő életjáradékú öz-

szegnek gyermekeim között havonkin, mindig előre történendő fizetésére köteleztem.

Ennek a megoldására az leendő a legalkalmasabb mód, ha a nyugdíjakat, úgy az állampénztárnál, mint a rendőrség nyugdíjpótló egyesületénél, te veszed fel; felét küldd el mindenkor *Oszkár*nak; a másik felét pedig fordítsd *Károlykára*; a *Károlyka* részéből netán fennmaradó összeget takarítsd meg részére.

A szobám egész berendezése *Károlykára*; mert *Oszkár*nak már 2 szobát berendeztem. A feleségem választhat magának egy emléktárgyat. *Oszkár* is választhat magának 1—2 tárgyat.

A mennyiben a többi tárgyat *Poprádon* lakó *Matejka Vinc* barátom hajlandó megőrizni *Károlyka* részére, — azok említett barátomnak küldendőek el; ellenesetben átadandók a gyermek édes anyjának.

Őrizd meg nyugalmadat és óvakodjál meggondolatlan kifakadásoktól.

Az Isten áldjon meg mindnyájatokat és legyenek szegény gyermekeimhez jók.

Forrón ölel és csókol mindnyájatokat szerencsétlen testvéred

Béla.

Légy kegyes *Károlyka* anyjának az assecuratío körül kezére járni.

Bérczi rsjongásig szerette gyermekeit. A mikor legutóbb újra megnősült, a házassági szerződésben gyermekeiről sem feledkezett meg. A szerződésben esetleges halálára való tekintettel fiatalnak bizonyos anyagi előnyöket biztosított. Az asszony az előnyökhöz szívesen belement, annyival inkább, mert nagyon meghatotta gondoskodása a gyermekekről. A levélben most felmenti az asszonyt kötelezettsége alól, a miket kikötött.

(Sok pénzre volt szüksége.)

Az öngyilkosság után, mint ismeretes, *Pekéry Ferenc* dr. főkapitányhelyettes tudatta az özvegygyel a gyászos hírt. *Bércziné* keserves zokogásba tört ki és aztán így fakadt ki: — *Nagyon jó ember volt, de sok pénzre volt szüksége.*

És tényleg igaz. Folyton pénzre volt szüksége; mindig pénzzavarokkal küzdött, pedig nem volt se játékos, sem iszákos. Sohasem kártyázott és ha inspekciós volt a lóversenyen, mindig korholta tisztviselőtársait, hogy miért játszanak a totalizátoron. Voltak azonban más szenvedélyei. Az egyik föltétlenül tiszteletreméltó, a másik kevésbé az.

Szinte csodálatos rajongással bálványozta két fiát: *Oszkárt*, aki most huszárhadnagy s a leguribabban neveltette és mindenkor gondoskodott, hogy gavallérosan élhessen. Kisebbit fiát, aki most a közegri katonai reáliskola növendéke, jobban becézgette, mint akárhány anyja egyetlen gyermekét. Csókolgatta a kezét s ha a kis gyermeket oldalán érezhette, tulboldog volt, megelégedett még a legkomolyabb dolgatról is. A rendőrség tisztikara szinte bámulta, hogy ez a szívtelennek tartott ember, milyen szenvedélyes érzéssel imádja gyermekeit.

(A vöröshajú nő.)

Sok pénzre volt azért is szüksége, mert bolondja volt az asszonyoknak. Azt beszélik róla, hogy még a legutolsó időkben is tartott külön legénylakást, ahol szíve hölgyeivel találkozott.

Egész életében sok baja volt *Bércziné* az asszonyokkal. Folyton pörösködött velük, *merényletséket terveztek ellene* és nem múlt el nap, hogy ne kapott volna névtelen, fenyegető sorokat, amelyben egyik vagy másik megcsalt asszony méreg és tőr aláírással ne hívta volna találkára.

Aznap, mikor megesküdött, egy *vöröshaju nő* kereste az egész városban és azzal fenyegetőzött, hogy megöli, ahol megtalálja. A Rottenbiller-utca 33. számú házban is megjelent s a kapusnak sirva panaszkodott, hogy egész az utolsó napig szeretője volt Bérczinék, aki miatt elhagyta az urát. A vöröshaju nőt, aki a zsebében vitriolos üveget szorongatott, alig bírták eltávolítani a környékről. Azt mondta, hogy Bérczi tönkretette az életét, e miatt meg akarja ölni.

(Az első két feleség.)

Kiderül mindjebben, hogy az öngyilkosságnak éppen nincs politikai háttér és hogy azt tisztán Bérczi megánviszonyai idézték elő. Ezek óta annyira el volt adósodva, hogy fizetéséből nem kapott többet kézhez, mint 188 koronát. Ebből fizetnie kellett: *Első elvált feleségének* a törvényesen megállapított tartásdíjat, 60 koronát, a *második feleségének* 80 koronát. Ez már maga több volt, mint fölvert fizetése. Ezenkívül ott volt két fia, akikre szintén kellett költsékeztetnie.

Hogy az adósságok hinarjából kifutáljon, mindenféle eszközt megpróbált a szerencsétlen ember. Egy időben a következő apróhirdetés volt olvasható a lapokban:

Vagyonos szülők romlott gyermekeiket el látásba veszi és javításukról gondoskodik *első-kel rendőrtisztviselő.*

Ez az előkelő rendőrtisztviselő Bérczi Béla volt. Iy módon havi 1500—2000 korona jövedelemre tett szert, amit részben adósságai törlesztésére fordított. Mikor azonban második feleségétől is elvált, ez a jövedelmi forrás is megszűnt. Csak *Singer Rezső*, egy előkelő csehországi gyáros fia maradt nála, aki távolról sem volt nevelt fia, hanem egy ilyen hirdetés útján hozzá adott jól fizetett gyermek.

Mikor ezektől a jövedelmektől is elesett, más uton próbálta jövedelmét szaporítani. Mint a bűnügyi osztály vezetője, egyre utazgatott és ily alkalmakkor tengersok költséget számított föl. Mindettől elesett, mikor a dunai kapitánysághoz helyezték át. Jövője sivár, múltja borus. Mit tegyen? A végső elkeseredés fegyvert adott a kezébe.

(Anyagi zavarok.)

Hasonló dolgokat jelent ma a *Hircsarnok* című rendőri könyvatos is, mely a következőket írja:

Bérczi öngyilkossága még mindig foglalkoztatja a közvéleményt és főleg öngyilkossága valódi oka után kutatnak. Természetes, hogy az első pillanatban mindenki azt hitte, hogy a rendőrtanácsost az ellene indított fegyelmi vizsgálat, elhelyeztetése nyomában támadt érzékenysége késérítette halálra. Utóbb azonban olyan adatok kerültek nyilvánosságra, amelyek azt látszanak bizonyítani, hogy Bérczit *zsilált anyagi viszonyai és egyéb családi okok kergették a halálba*. Bérczi ugyanis már hosszú idő óta rendezetlen viszonyok között élt. Bérczi évi jövedelme 4000 korona volt. Ebből havonta mindössze 188 koronát kapott, a többi különböző pénzügyi intézetek tartozás fejében letiltották, továbbá levontak 80 korona tartásdíjat elvált első felesége számára, 80 koronát második felesége számára. A 188 koronából Bérczi rendszeren minden hónap elsején 60 koronát küldött *Oszkár* fiának, 20—25 koronát *kadét-fiának*. Ilyenformán a saját személyének alig maradt pár korona. Örökös anyagi gondok gyötörték. Ugy segített magán, amíg második feleségével együtt élt, hogy 5—6 tanulóat fogadott házába teljes ellátásra. Egy-egy ilyen tanulóért fizettek 150—200 koronát. Amikor elvált a feleségétől, elmaradtak a tanulók is. Ekkor mindenféle módot felhasználva arra, hogy minél több önnügyi nyomozási költséget számíthasson fel. Vidékre utazott és indokolatlanul nagy napidíjakat, kiadásokat számított fel. Amikor *Pekáry Ferenc* dr. került a gazdasági osztály élére, ezeket a költségeket erősen redukálta, most pedig, hogy a dunai kapitánysághoz került, ezektől a mellékjövedelmektől is elesett. Öngyilkosságakor alig pár koronát találtak nála.

(Ujabb fegyelmi.)

A szerencsétlen rendőrtanácsos valószínűleg nem is tudta, hogy újabb fegyelmi készült ellene. A budapesti királyi ügyészség tegnapelőtt végzésileg arra szólította föl a főkapitányságot, hogy *indítson fegyelmi eljárást* Bérczi Béla rendőrtanácsos ellen, akit az a vád terhel, hogy a *Kohn Sándornak* — *Kohn Manó* elleni 38,305. szám alatt indított váltópörében több mulasztást követett el.

(Rágalmazó hírek.)

Bérczi Béla öccse, *Bérczi Sándor* kereskedő a következő sorokat intézte egyik laphoz:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Abbazárban vettem hírt bátyám szomorú sorsának. Azonnal hazasiettem, hogy mint a család feje, megtegyem az intézkedéseket a temetésre vonatkozólag. Utközben a vonaton ma délután megvásároltam a napiapokat és legnagyobb meglepetésemre és fájdalomra azt tapasztaltam, hogy szerencsétlen bátyámat még halálában is üldözik valótárságokkal. Nem nézhetem e t így tovább. Jogom és kötelességem halott bátyám becsületét megvédeni és ezt meg fogom tenni. *A hazugságok megtorlása végett a bírósághoz fordulok*

(A temetés.)

Bérczi Béla holttestét tegnap este kiszállították a kerepesi-uti temető hallottas házába, ahol az entreprise emberei diszes ravatalon helyezték el. A ravatalt délszaki növények övezik és mellette az enterprise huszárai és rendőrök állanak diszörséget. A ravatalra ma délelőtt folyamán több koszorút küldöttek, többek között a család, az elhunyt elvált neje, a rendőrség és mások.

Délután 4 órakor volt a temetés, a melyen a rokonságon kívül résztvett a rendőrség egész tisztikara és sokan az elhunyt barátai közül. *Boda Dezső* főkapitány betegsége miatt nem jelenhetett meg a temetésen. A halottat *Józan Miklós* református lelkész bucsuztatta el szép beszéd kíséretében. A végtisztesség után a koporsót a rákoskereszturi temetőbe szállították, ahol örök nyugalomra helyezték a mozgalmas életű, sokat emlegetett embert.

A kifosztott menyasszony.

(Meggzöttetett urileány.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 20.

A fővárosi rendőrségen megjelent tegnap *Schwantner Eliz*, *Schwantner Rikárd* nyugalmazott alezredes leánya és sirva tett panaszt egy ujvidéki bankhivatalnok: *Rosenberg Jenő* ellen. A vád, amit a viruló szép husz éves leány elmondott *Rosenberg Jenőről*, nem a legfinomabb módon világítja meg a *Don Juan* lelkületét. A panasz nyomán *Schwantner Eliz* és *Rosenberg Jenő* szerelmi ügyét a következőkben adjuk elő:

Rosenberg Jenő a legszebb fiatal emberek közé tartozik *Schwantner* kisasszony előadása szerint. *Schwantnerék* lakása és a bank, melyben a fiatalember alkalmazva volt, egymás mellett voltak. A leány és a bankhivatalnok az utcán ismerkedtek meg egymással.

Az ösmeretségből heves szerelem fejlődött ki. Es már az egész város beszélte, hogy a bankhivatalnok és az ezredes leánya naponként találkoznak a város szélén egy kerti lakban. A leány rávette a fiatalembert arra, hogy szökjenek meg és olyan helyre menjenek, ahol az emberek nem avatkoznak szerelmi ügyükbe.

A leány a napokban magához vette legszükségesebb ruhaneműt és vagy 5—6000 ko-

ronát — ami hozománya volt — és a fiatalemberrel utnak indult, hogy Amerikába szökjenek, ahol *Rosenbergnek* jómédu rokonsága van.

Az ut a legérdekesebben folyt le, tele izgalommal, tele pikantériával. Azonban az ut jó háromnegyed részének megtétele után, a fiatalember kiment az I. ső osztályú fülkéből. A leány azt hitte, hogy cigarettázni megy, nem követte hát, hanem az ülésen végigfeküdt és elaludt.

Budapest előtt ébredt csak fel és szerelmét nem találta sehol. Nem tudta, vajjon szerencsétlenség érte-e *Rosenberg*et, vagy pedig gyalázatosan cserben hagyva őt, megugrott? Tény az, hogy a leány pénzét is magával vitte — harminc forint híjján.

Két napig minden vonathoz kiment az ezredes leánya, de a várva-várt vőlegény, kivel Amerikában meg akart esküdni, nem jelentkezett. Azért határozta el magát arra, hogy jelentést tesz a rendőrkapitányságnál a dologról, még mielőtt visszautaznék Ujvidékre.

Lehet, hogy a megijedt vőlegény a pénzzel már otthon várja imádottját, de lehet az is, hogy egyedül vitorlázik Amerika felé.

Birák az esküdtszék előtt.

(A megrágalmazott törvényszék.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 20.

A szegedi esküdtbíróóság érdekes sajtópörben tartott tárgyalást tegnap. A vádlott *Pásztor János* volt szentesi hírlapíró, jelenleg ügyvéd, irnok, a sértett pedig a szegedi büntető törvényszék régebbi főlebbviteli tanácsa: *Rigó Endre* dr. és *Magyar János* dr. törvényszéki bírók és *Kriston Péter* bíró özvegye, azonkívül *Zombory János* szentesi kir. aljárásbíró. Az érdekes sajtóperről és előzményeiről az alábbi tudósításunk számol be:

A pör előzményeül egy cikk szolgált, amelyet *Vajda Ernő*, a szentesi *Alföldi Ellenzék* szerkesztője írt még 1903-ban. A cikkben *Vajda* megírta, hogy egy általa indított rágalmazási perben *Zombory János* szentesi járásbíró pártosan és törvénytelenül ítélkezett. Súlyos állítások foglaltattak a cikkben, úgy hogy a szegedi kir. ügyészség, az akkori igazságügy-miniszter felhatalmazása alapján és *Zombory* bíró, továbbá *Zomborynak* ítéletét helybenhagyó szegedi felebbviteli tanács tagjainak panaszára sajtópört indított *Vajda* ellen, inkriminálván különösen a cikk következő kitételeit:

„A *Mátéffy*-féle rágalmazási ügyem bírósági eljárása a leghallatlanabb és leggaládabb törvénytelenések láncolata volt. Az eljáró bíró még az eljárás előtt ítélkezett. A törvény nyakát kitékérték. Bejelentett tanuimat nem hallgatták ki. *Mátéffy* tanuinak kihallgatásához sem engem, sem jogképviselőmet meg nem idézték. Van egy nagy hibám. ellenzéki hírlapíró vagyok, aki a gazok kufarkodásait és hitvány tetteit léleplezem. Pártatlan, be nem folyásolható bíróság ítéletét követelem.”

A szegedi esküdtbíróóság 1906. februárban tárgyalta a pert s ez alkalommal megengedvén a valódiság bizonyítását, az esküdtszék *Vajda Ernő* szerkesztőt, akit *Bródy Ernő* dr. budapesti ügyvéd védett, felmentette.

Ezről az esküdtbíróági tárgyalásról ugyan csak az *Alföldi Ellenzék*-ben kommentárt írt *Pásztor János* szentesi újságíró, kifejtve, hogy amikor a szegedi esküdték végighallgatták a szerkesztő, vádjait az őt perbevitt bírák ellen, akkor azt mondták, hogy itt nem rágalomról van szó, hanem az állásával visszaélt bíró egymásra halmozódó bűneiről s *Vajdának* csak

sonyl szerepe volt, hogy ezekről lerántotta a leplet.

„A legsúlyosabb bűne lehet egy bírónak, ha tisztében igazságtalan és befolyásolható. Az ilyen ember mint bíró meghalt! Elvesztette jogát ahhoz, hogy a király nevében ítéljen.”

— Így írt Pásztor, aki ellen most ugyanaz a procedura indult meg, mint annak idején Vajda ellen: Zombory bíró és a szegedi felebbviteli tanács tagjainak panaszára az igazságügyminiszter felhatalmázása alapján sajtóperbe fogta a szegedi ügyészség.

Tegnap volt ebben az ügyben az esküdt-szöki főtárgyalás Szegeden Pókai Elek tábla-bíró einöklésével. A szegedi esküdtszék Pásztor Jánost, Szapár József dr. kir. ügyész vádja és Bródy Ernő dr. budapesti ügyvéd védelme után a négy bíró sérelmére elkövetett rágalmazás és becületsértés vádja alól ezuttal is felmentette. Az ügyész az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Trepov utóda.

Összeesküvés a cár ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 20.

Az orosz hivatalos gyilkolás szünet nélkül folyik tovább. Hiába nyilatkozik Stolipin, hogy Varsóban nem készülnek pogromra és hogy minden intézkedést megtett az esetleges vérengzések megakadályozására. Ezeket a nyilatkozatokat sohasem mulasztja el az orosz kormány — pogrom előtt és után. Hogy micsoda hallatlan erkölcsi züllésben van a szerencsétlen orosz nép az erőszak uralmában, arra fölülte jellemző kis momentumot említ meg a párisi Temps. Ugyanis Tulakormányzóságban oly óriási éhínség dúl, hogy a kormány kénytelen volt egy millió négyszázezer rubel államsegítség kiutaltatni a népnek. És ugyanannyi idő alatt, mint amennyire a segély szólt, e kormányzóságban az éhínséggel küzdő nép öt millió rubel ára pálinkát ivott meg. Tehát a nép fogyasztási adóiban épen háromszorosan fizette vissza az államnak a segélyt.

Trepov utóda megvan már. A választás Pavlov tábornokra esett. Ennél jobb választása nem is lehetett volna a cári reakciónak. Pavlov volt az a nevezetes férfiú, aki a vértörvényszék intézményét kifundálta és keresztülvitte. Az ő sürgetésére rendelték el az új büntető eljárást, amely beszüntet mindféle előzetes nyomozást és vizsgálatot, sőt az igazság kiderítésére a legkisebb intézkedést is fölöslegesnek tart, hanem a megtorlás és a megfélemlítés elve alapján büntet.

Mai távirataink a következők:

Pétervár, szept. 20. Jól értesült forrásból jelentik, hogy a cár a titokzatos módon elhunyt Trepov tábornok helyére Pavlov tábornokot nevezi ki a cári palota parancsnokává.

London, szept. 20. A Standard-hoz Pétervárról érkezett távirat végre felvilágosítja azt a titokzatos körülményt, hogy miért nem mert a cár a finn vizekről, ahol most tartózkodik, Péterhofba visszatérni. Péterhofban ugyanis nagy összeesküvést fedeztek fel, amiről a cárt azonnal értesítették. Az összeesküvők közt két lakáj és egy magasabb tiszt van. Ez a tiszt, aki Trepov bizalmasa volt, Trepov halála után afelett aggódott, hogy elfogják bo-

csátani. Ezt megtudták a forradalmárok és megnyerték a tisztet tervüknek és így sikerült végre magukat befészkelni a cár közvetlen környezetébe, amit addig, míg Trepov egészséges volt, nem tudtak elérni.

Pétervár, szept. 20. Egyes lapoknak ama jelentésével szemben, hogy a kormány befolyásolni akarja a jövő dumaválasztásokat és e célra 500.000 rubelt akar felhasználni, a P. T. Ü. konstatálja, hogy bár a pénzügyminiszter ily összeget kiutalt, ez nem választási agitációkra, hanem a választások megtartására szükséges összeg. Az első dumaválasztások költségei 600.000 rubelt tettek ki. Egyebekben a kormány a választási célokra felhasznált összegekre vonatkozó számlákat, elismervényeket és egyéb iratokat nem akarja titokban tartani.

Pétervár, szept. 20. A Rosszija élénken tiltakozik egyes nyugati politikai körökben felmerült ama terv ellen, hogy a felosztatott dumához felirat intéztesse. A Rosszija azt mondja: Ha nem ismerik egy idegen állam sajátos viszonyait, nem is hivatottak arra, hogy az illető nemzet intézményeit dicsérjék, avagy hibáztassák. A felirat szerzői a felirat által Oroszország nemzeti képviselőit bírálják akarnak lenni, véleményt mondanak a jövő képviselő felett, amiáltal annak magatartását befolyásolják és az orosz nép ítéletét is meg akarják előzni. A lap még megjegyzi, hogy a felirat tagadása és sérelme a nemzeti képviselőt eszméjének.

Öngyilkos makói önkéntes.

Az idegesség áldozata.

Rejtélyes hírek egy halottról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 20.

Tegnap megirtuk, hogy Ponyecz Ferenc dr. makói ügyvédjelölt, a szegedi 5. honvédszázad önkéntese Szabadkán, ahol ezrede gyakorlatot végzett, szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Még ma sem lehet tisztán megállapítani, hogy mi volt az öngyilkosság igazi oka: a fiatal ember mértéktelen idegessége, vagy a kérlelhetetlen katonai szigor, a mely annyi életerős ifjút kergetett már a halálba.

Kétféle verzió kering az öngyilkosság okáról, amelyekről makói tudósítónk a következőket jelenti:

Az öngyilkossá lett Ponyecz Ferenc dr. egyéves önkéntes halálának körülményeiről tegnap Makón különböző hírek keringtek és eleinte azt hitték, hogy a fiatal embert a kelebiai dombon tartott lövőgyakorlatokon egyik társa véletlenségből lőtte le. Egy másik verzió szerint Ponyecz nyakszirtmeredésben halt meg. Ma azonban bizonyossá vált, hogy a fiatal ember öngyilkosságot követett el. Ponyecz Ferencet nagyfokú idegesség gyötörte. Már három hete nem bírt aludni. Erről több ízben panaszkodott önkéntes társainak és azt is emlegette, hogy öngyilkos lesz. Kedden be is váltotta fenyegetését. Az öngyilkosságot a gyakorlat után követte el. Az ezred öt óra után tért vissza a palicsi határból a kaszárnyába. Leszerelés után az önkéntesek sétára készültek a városba. Ponyecz is magukkal hívták, de a fiatal ember mogorván félrehúzódott és levéllásba fogott.

— Hát nem tartasz velünk? — kérdezte ekkor egyik társa.

— Most nem. Majd utánaatok jövök. Előbb levelet írok haza.

Társai erre magára hagyták Ponyeczet, de alig távoztak el a legénységi szobából, amikor hatalmas lövés dördült el. Az önkéntesek roszszat sejtve, rémülten futottak vissza a szobába, ahol megdöbbenő látvány tárult eléjük: az egyik ágy mellett a padlón állott koponyával hevert a szerencsétlen fiatal ember, kezében szolgálati fegyverével, amely még füstölgött. Az öngyilkos még élt, amikor társai hozzáfutottak. A léptek zajára felnyitotta szemét és haragosan intett, hogy hagyják magára.

Az önkéntesek erre elküldöttek az ezred-orvosért, aki csakhamar meg is jelent a helyszínén, de már nem segíthetett az önkéntesnek, aki néhány perccel kiindulás után kiszorult.

Egy másik értesülés szerint a szerencsétlen ifjú az örült és embertelen katonai szigorok a halottja. Ő is követte ama számtalan ifjú magyar bajtársának nyomdokát, kiknek nem volt meg a kellő erejük arra, hogy elvisejék az embertelen katonai szigor és öngyilkosságban kerestek menekvést a kínzások ellen. Ponyecz Ferenc tegnap Szegedről századával Szabadkára ment ki gyakorlatra. A sáros utban való gyaloglás teljesen kimerítette a szerencsétlen ifjút. Orvosának jelentette kimerültségét és egy nap pihenőt kért. Az orvos azonban durván elutasította. Ez módfelett bántotta a fiatal katonát és annyira elkeserítette, hogy bement a szobába és síven lőtte magát.

A mélyen lesújtott szülők elutaztak Szabadkára, hogy hazaszállítsák halottjukat és itt helyezték örök nyugalomra.

Az öngyilkos ifjú Ponyecz János makói dúsgazdag mézszármester fia. Bevonulása előtt egyik makói ügyvédnél, mint ügyvédjelölt volt alkalmazásban és nagy szeretettel viseltette pályája iránt. A katonáskodást is lelkiismeretesen fogta fel. A szegedi önkéntes kar egyik legtehetségesebb és legfegyverzetettebb tagja volt, aki soha a legkisebb szabálytalanságot sem követte el. Ezredé el vidám természete és rokonszenves modora miatt nagyon megszerették Ponyecz Ferencet és tragikus vége általános részvétet ke tett.

Pánszlávok a luteránus egyházban.

(A bányai egyházkerület közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 20.

Több ízben megemlékeztek a lapok arról a jelenségről, amely a bányai ág. ev. egyházkerületnek egyes részében észlelhető. A felső vidéken és a mi szomszédságunkban, Tótkomló környékén jelentkező pánszlavizmusról szölkáltak a híradások, amely fölött ma megbotránkozását fejezte ki az egyházkerület közgyűlése. A gyűlésről, amelyen Zsitinszky Mihály egyházkerületi felügyelő és Scholte Gusztáv püspök einöklöttek, az alábbi távirati tudósításban számolunk be:

A napirend első pontja a kerület egy évi történetéről beszámoló püspöki jelentés volt, amelyet Belohorszky Gábor püspökhelyettes állított össze. A jelentésben feltüntetett adatok örvendetes képet nyújtják a kerület anyagi és erkölcsi állapotának. Egy sötét pontja volt csak a jelentésnek, és ez az egyházkerületben mindjobban elharapódzott nemzeti és politikai Számos gyülekezet előjárósága tüntetőleg melőzi a magyar nyelvet. A jelentés arra kéri a kerületi gyűlést, hogy hívja fel határozatlanlag a gyülekezeteket, hogy felsőbbeségekkel kiárólag

magyar nyelven érnikezzenek s óvakodjanak a magyar nyelv ellen való tüntetés látszatától.

A jelentéshez *Ostipkey* Károly szolt hozzá s a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A kerületi közgyűlés a felolvasott püspöki jelentést helyeslőleg tudomásul vette. Egyidejűleg azonban nem mulaszthatja el azon tapasztalatának kifejezést adni, hogy egyházkerületünkben mindinkább olyan *nemzetiségi mozgalom* jelei észlelhetők, amelyek a magyarhoni evangélikus egyháznak hagyományával és hazafias missziójával merev ellentétben állanak. Egyes lelkészek és egyéb egyházi tisztviselők az *egységes magyar politikai nemzet* eszméje elleni izgatásban vettek részt. Volt eset, hogy abban vétkeseknek is találtattak s így a zsinati törvény 324. §-ában körülírt egyházi vétségek egyikét követték el.

Az egyházkerület, midőn ezen jelenségek feletti *megbotránkozásának* ad kifejezést, minden tisztviselőjétől és egyháznak minden tagjától elvárja, hogy az egységes magyar nemzeti állameszme iránti *táboríthatlan hűséggel* hazafias kötelezségeit teljesíteni fogja, egyházi tisztviselőit, jelesen az egyházkerületi elnökségeket felhívja, hogy az olyan tüneteket, amelyek a zsinati törvény 324. §-ában körülírt kánoni vétség jellegével bírnak, a szabályszerű törvényszéki eljárás megindítása végett a püspöknek tudomására hozzák, s végre a kerület annak a várakozásnak is kifejezést ad, hogy a lelkészek és tanítók választásánál a kandidacionális jog a jelöltek hazafias megbízhatóságára való tekintettel fog gyakoroltatni.

Ezt a határozati javaslatot egyhangu lelkesedéssel magáévá tette a közgyűlés.

Ezután két választást ejtettek meg. Scholtz Gusztáv helyébe egyházkerületi főjegyzőnek *Isti Szeberényi* Lajost választották meg, egyházkerületi törvényszéki bírót *Petrovits* Soma lett.

A közgyűlést holnap folytatják.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Megválasztatásom.

Irtá: *Kossuth Ferenc.**

Megválasztottak, képviselő lettem;
Lemondtam; nem vagyok már semmi sem.
Egy percre megnyílt egy válut előttem;
És mégsem változik meg életem,

A küzdelem terére lépni otthon,
Vagy itt maradni, sivar télettségben!
Nagy kérdés volt ez; s eldönté a szív,
El nem hagyom Atyám, az idegenben.

O egy élő tiltakozás; és benne
A mult fájdalma, s a jövő reménye
Megtévesztül, és nélkülük nem lenne
Ami ma is, a függetlenség-eszme!

De én mi vagyok? . . . A tiltakozás
Csak ő lehet; Atyáról a fiura
Nem száll e jog; és engem meg nem illet
Vele él ez, és vele száll a sirba.

Hontalanságomnak értelme nincs már,
Mint a forró fiul szeretet:
A szerep, mely reám vár, azért hálás,
Mert soha, csalódáshoz nem vezet.

Nem tehetek semmit édes hazámért,
De enyhitem Atyám bubánát!
E faladat az, melyet sorsom rám mért,
Talán, így is szolgálom a hazát!

* A Kossuth Ferencről most megjelent kötetből adjuk ezt a régebben írt költeményt.

Polónyi megy.

A tisztviselők fizetésjavítása.

A kiegyezési tárgyalások.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 20.

A kabinet tagjai ma három óra hosszáig tartó tanácskozáson két fontos kérdés fölött határoztak. Nevezetesen: elrendelték a *tisztviselők fizetésjavításának kiutalványozását* tartalmazó rendelet végrehajtását és kinevezték a járási számvevőket.

Egy másik esemény, amelyről távirataink beszámolnak, hogy a *kiegyezési tárgyalások* előkészítésére kiküldött szakbizottságok ma újból tanácskoztak, a melynek eredményeképpen *memorandumban* teszik meg előterjesztéseiket a kormányaiknak.

Polónyi Géza alatt ismét inog a báronyszék: egy estilap értesülése szerint legkésőbb februárban okvetlenül leteszi az igazságügyi tárcát, mert különben *Andrássy* távoznék el a kabinetből.

Mai távirataink a következők:

A minisztertanács.

Ma délelőtt tíz órakor minisztertanács volt, amely délután egy óráig tartott és folyó ügyekkel foglalkozott.

Többek között eldöntötte, hogy a *tisztviselők* részére a budgetben felvett *fizetésjavítások kiutalványozását tartalmazó rendelet*, amelynek alapján a magasabb illetmények június 1-től már a napokban folyóvá fognak tétetni, *végrehajtsák*.

Ezenkívül a mai minisztertanács határozata folytán *kineveztettek a járási számvevők*. Kineveztettek annak dacára, hogy egyes körökben felmerült az a nézet, hogy a megyék végleges rendezéséig ezirányban intézkedés ne történjék. A kormány azonban kénytelen volt ezen kinevezéseket megtenni, minthogy a járási számvevők és számellenőrök révén a számtisztek előléptetése ezzel szorososan összefügg és a status-rendezés keresztülvitelének ettől a módjától igen sok tisztviselő elesett volna, ha ezek a kinevezések most meg nem történnek. De éppen olyan fontos e kinevezések elhatározására az is, hogy a járási számvevőkre oly szüksége van a szolgabíráknak, mint az általános adminisztrációra, nemcsak a segédszolgálat, hanem a községi háztartás ellenőrzése végett is. Ezek azonban a megyék autonómiájának mikénti szabályozására semmiben nem prejudikálnak.

A mai minisztertanács még *nem tárgyalhatta a jövő évi költségvetést*, mert az egyes miniszterek még nem fejezték be tárcáik költségvetésének végleges összeállítását.

Wekerle Bécsben.

Beavatott helyről jelentik, hogy *Wekerle Sándor* miniszterelnök szombaton Bécsbe utazik, ahol elnökölni fog a Középeurópai Gazdasági Egyesület szövetségeinek az ülésén. Utazásának azonban politikai célja is van. Időt és alkalmat fog találni, hogy *Beck* báró osztrák miniszterelnökkel találkozzék és vele a delegációk egybehívásának idejére megállapodjék.

A kiegyezési tárgyalások.

Bécsből jelentik a kiegyezési tárgyalások dolgában, hogy a két állam megbízottai ma újra összejöttek tanácskozásra. A két bizottság tanácskozásán felmerült véleményeket holnap a jegyzőkönyvből egy *memorandumba* foglalják és a bizottságok felterjesztik saját kormányaiknak. A magyar kormány még e héten minisztertanácsot tart e tárgyban s aztán utasítani fogja a bizottságot, hogy lépjen újból érintkezésbe az osztrákokkal. Az újabb tárgyalások Budapesten lesznek. Hogy mikor — azt nem tudni, valószínű, hogy egy-két heti halasztást szenvednek.

Bécsi mérvadó forrásból jelentik a félhivatalos Magyar Távirati Irodának, hogy a *Neue Freie Presse* nek a kiegyezési tárgyalásokra vonatkozó tegnapi és mai jelentései részben *teljesen valótlanok*, részben üres kombináción alapszanak.

Polónyi távozik.

Egy estilap írja ma: *Polónyi Géza* igazságügyminiszter helyzete egyre tartóhatatlanabbá lesz. A kormány egyes tagjait hivatalba lépésük alkalmával kinosan érintette, hogy *Polónyinak* is helyet kellett adniok a kabinetben. *Wekerle Sándor* miniszterelnök azonban ragaszkodott *Polónyi* közreműködéséhez, aki különben is közvetítette a koalíció és *Fejérváry Géza* báró között a béketárgyalásokat — és már emiatt sem lehetett mellőzni.

Mindig nagyobb lesz azonban a tábor, amely távozását követeli. Ez a tábor erős gyökeret vert a képviselők között és már azért is szaporodik, mert *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter is *Polónyi* ellenesei közé tartozik. A függetlenségi pártban tudják, hogy *Andrássy nem akart Polónyival együttműködni*, s az az elhatározása, hogy ha *Polónyi* nem távozik, *ő lép ki a kabinetből*.

Erre azonban aligha kerül a sor, mert *Polónyi a jövő év elején* — hír szerint februárban — *elhagyja a miniszteri széket*. Az igazságügyminiszter visszavonulását egészségi állapotának roszabbodásával fogja megokolni.

Természetes, hogy erre a hírre még ma megjelent a félhivatalos cáfolat, amelynek azonban nem sok az értéke. A *M. T. I.* jelenti a késő éjjeli órákban:

Egy idő óta állandóan, hol itt, hol ott, fölmerülnek az olyan híresztelések, amelyeket következetesen és a valótlan-ság bélyegével kolportálnak, hogy *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter nem szívesen van egy kabinetben *Polónyi Géza* igazságügyminiszterrel. Vegyék tudomásul a perfid koholmány terjesztői, hogy *Andrássy* ép úgy, mint a kabinet többi tagja, akkor is nagy súlyt helyezett *Polónyinak* a kabinethez való tartozására. amikor a kormány megalakult és hogy a kabinet tagjainak — s így *Andrássynak* is — ez a nézete azóta nem változott meg. Efféle híresztelésekkel tehát csak önmagukat fárasztathatják, anélkül, hogy intrikájukkal a kabinet összhangját legkevésbé is megzavarnák.

Az alkotmánypárt szervezése.

Trencsénből jelentik: *Ostroluczky Géza* volt főispán és nagybirtokos összehívására tegnap itt az *alkotmánypárt szervezése* céljából értekezlet volt. Az értekezlet megállapodott abban, hogy az alakuló gyűlés október havában

lesz, melyre az alkotmánypárt vezérferfiái közül többen ideérkeznek. Az alkotmánypárba a szabadelvűpárthoz tartozó összes polgárok tömörülni fognak és hazafias érzelmei tót nép is csatlakozni fog. Mint az anyapárt, úgy a trencsénmezei alkotmánypárt és a koalíció idejére együtt működő megyei néppárt, valamint a függetlenségi párthoz tartozó magyar elemek vállaltva fognak munkálkodni a magyarság érdekében.

Miniszterek a Pegasuson.

Kabinet-közlemények.

A költöktől már eddig se igen lehetett maradni. Csak éppen az hiányzott, hogy a magyar kir. kormány is nekifogjon a lantolásnak. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kezdte meg az újítást, akinek versköltete ő: koronán kapható bármely könyvkereskedésben. Ugy értesülünk, hogy a népszerű Wekerle kormány legközelebb gyűjteményes diszkótetben adja ki népboldogító verseit. Aljas rágalom az a híresztelés, mintha a készülő díszműhöz báró Fejérváry Géza írná az előszót; ellenben módunkban áll a könyvvásáron legközelebb megjelenő korszakalkodó verskötetből az alábbi szemelvényeket közölni. Az egyes szemelvények az illető miniszterköltő megnevezésével itt következnek:

Wekerle.

En vagyok a miniszterelnök,
Belém mind szerelmesek a deánok.
De a pénzügyet is én kezelem:
Az adót, az adót én eme em.

Andrássy.

Ici-pici, puci-muci,
En vagyok Andrássy Duci.
Papám külügyér,
En belügyér!
Sej haj, a tárcám sokat ér.

Kossuth.

Gyorsvonat, tehervonat, vicinális,
Edes rózsám, kedves rózsám, tekints rám is.
Adok neked, ha kell, szabadjegyet,
Ha adsz cséket hármat, kelet vagy egyet.

Darányi.

Kukoricagöré, buza, trágya,
Földmivelés a resszortom tárgya.
Csalamádé, dió, répa, re'ek,
Barna kis lány, akit én szeretek.

Polónyi.

Addig kérték a magyarok Jézuskát,
Mig egyszer csak nekik adta Gézuskát,
En vagyok Gézuska, az igazságos,
Ott lakik a babám, kivel leszek páros.*

Apponyi.

Az én resszortom a kultusz,
Mitől hasám el nem butulsz. (!?)
Ha vagyok is kissé klerikális,
A papoknak ez csak majális. (!)

Zichy.

Miniszter a latere,
En vagyok a fenegyere—
—K.

Jekelfalussy.

A birtokom Lontó,
Ispánom rendbontó.
Ispánomat lecsukattam,
Diadalt én így arattam.

Josipovich horvát miniszter még csak most tanulja a verstant és így az ő költeményeiből csak később közölhetünk szemelvényt. De talán elég ennyi is.

Janeiro.

* Ezt a sort nem értjük.

Eltűnt magyar mánás.

Erényes táncosnő.

Három millió korona adósság.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 20

Fővárosi mánáskörökben napok óta arról suttognak, hogy egy fiatal magyar gróf eltűnt. A felső tízezrek társaságának nem ez az első ilyen szenzációja. Cs. Gy. grófnak — aki fiatal kora dacára már a képviselőháznak is tagja volt — három millió korona adósságot kellett volna kifizetnie, neki azonban vagyona még nincs, atyja pedig, aki dús gazdag délvidéki nagybirtokos, eddig nem egyenlítette ki tartozásait. A gróf már hetekkel ezelőtt elhagyta a fővárost; hitelezői keresték is, de eddig nem találtak reá. Bizonyos, hogy nemsokára visszatér, csak be kell várnia, amíg családja uzsoraadósságait némi engedelménnyel kiegyenlíti.

A mánás titokzatos eltűnéséről egy fővárosi estilap nyomán az alábbi távirati tudósításunk számol be:

Cs. Gy. gróf játékos ember volt; de amilyen szerencsése volt az asszonyoknál, olyannyira kerülté Fortuna istenasszonya a játékokban. Száz ezreket vesztett a baccharat-n és a lóversenyen. Barátainak és a bookmakereknek sohasem maradt adós. Mindig pontosan fizetett, de a szükséges pénzt uzsorásoknál szerezte be. Így nem csodálható, hogy előkelő barátai között határozott tekintély volt.

A gróf, aki mindig a legelőkelőbb társaságokban szötte viszonyait, az idén nyáron egy, az ősbudavári Moulin-Rouge-ban szereplő spanyol táncosnőbe szeretett. A kis artistanő makacsul ellenállott a gavalier hódításainak. Szívesen fogadta udvarlását, de nem lett a barátja. Ellenben azt kívánta az előkelő mánástól, hogy vegye feleségül.

Erre természetesen a gróf nem mutatkozott hajlandónak, azonban bizott pénze hatalmába és azt hitte, hogy végül megtöri az erényeskedő táncosnőt. De csalódott. A ravasz, számító leány elfogadta a drágábbnál-drágább ajándékokat, a pénzt sem utasította vissza, de a bőkezű gavalier mégsem érte el a kívánt eredményt. A táncosnő lovagjának szokatlan volt a sikertelenség. Még esztelenebbül szórta a pénzt, csak hogy a leány kegyeibe jusson, de siker nélkül.

Mikor a táncosnő szerződése lejárt, a fiatal gróf felszólította, hogy maradjon Budapesten és legyen a barátnője. Az artistanő azonban ismét visszautasította az ajánlatot és udvarlóját faképnél hagyta. Előbb Bécsbe, onnan Baden-Badenbe utazott s utján mindenütt követte a gróf.

A táncosnő jelenleg Bukarestben tartózkodik. Ide azonban már nem ment utána a szerelmes mánás, hanem állítólag Párisba utasított. Ott fogja bevárni, amíg atyja hajlandónak mutatkozik tekintélyes adósságának kifizetésére.

Ezek az adósságok állítólag három millió koronára rugnak és legnagyobb részt uzsorások vannak benne érdekelve, akik keresték is már a napokban a fiatal gróft és némileg meg vannak rémülve, mert nem ismerik még a biztos címét.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi építész rajzolók egyesülete, amely csak nem régen alakult meg, tegnap este tartotta első választmányi gyűlést Reppann Gyula műépítész elnöke alatt. A gyűlésen az alapszabályok módosítását, továbbá a budapesti ank-t kérdéséről tárgyalták és összeállították a költségvetést.

(*) Az iparos ifjak új önképzőköri helyisége. Az aradi iparos ifjak önképző egyesülete október hó 7-én foglalja el új helyiségét az iparosházban, amely alkalommal nagyszabású ünnepély rendezését vettek tervbe. A buzgólkodó rendezőség megnyerte ez alkalomra az Aradi Nemzeti Színház két kiváló tagját, akik nagy mértékben fogják emelni a műsor színvonalát. Egyben kéri az elnökség a tagokat, hogy fontos ügy tárgyalása miatt pénteken este jelenjenek meg az új helyiségben.

Angolok Magyarországon.

(Az Elgthy-klub látogatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 20.

Az országos függetlenségi és 48-as párt meghívására az angolok egyik leelőkelőbb politikai klubjának, az Elgthy-klubnak harminc tagja érkezik holnap Budapestre. Az angolok a magyar politikai viszonyok tanulmányozása végett jönnek Magyarországra és itt tartózkodásuk alkalmával szeptember 24-én délelőtt tíz órakor közös értekezletre gyűlnek össze a pártkörben a függetlenségi párt tagjaival, amely értekezletnek tárgya a Magyarország szociálpolitikai törvényhozását ismertető előadás lesz. Az Elgthy klub tagjainak magyarországi tartózkodását a következő programban állapították meg:

Szeptember 21-én, pénteken érkeznek Budapestre az angol vendégek. Szeptember 22-én, szombaton a Szent István templom, királyi vár, Mátyás templom és a parlament épületének megtekintése. Este a kormány disztribúciót ad a vendégek tiszteletére. Szeptember 23-án, vasárnap délelőtt sétakocsizás a városban, majd a Margitsziget megtekintése, délután a székesfőváros által adandó lőncs, este disztribúciós Operában. Szeptember 24-én, hétfőn délelőtt tíz órakor közös értekezlet a függetlenségi pártkörben. (Előadás Magyarország szociálpolitikai törvényhozásáról.) Este a függetlenségi pártkör disztribúciót ad az angol vendégek tiszteletére a Royal szálló disztribúciójában. Szeptember 25-én, kedden reggel elutazás Tátra Lomnicra, a hóvá a vendégek délután érkeznek meg. A vidék megtekintése után a földmivelésügyi miniszter ebédre látja vendégül az angolokat, Tátra-Lomnicon meghálás.

Szeptember 26-án, reggel az idegenforgalmi társulat nagy fogatán Tátralomnicról Tátrafüredre megy a társaság, a hol lőncs várja őket. Kirándulás a Csorbatóra. A tó megtekintése után estebéd, amelynek befejeztével tíz órakor a vendégek Pozsonyba utaznak különvonaton. Szeptember 27-én, csütörtökön reggel félkilenckor a vendégek megérkeznek Pozsonyba, a honnan a város megtekintése után délután 4 óra 20 perckor Budapestre utaznak. Szeptember 28-án, pénteken, tartózkodás Budapesten, este 10 óra 20 perckor a vendégek Orsovára utaznak.

Szeptember 29-én szombaton reggel nyolc órakor érkeznek meg Orsovára. A hajón elköltött reggel után félhajózás a Kazánszoroson, kirándulás a Vaskapuhoz. Orsován a hajón lőncs, majd délután elutazás a vonaton Herkulesfürdőre, a hol este félkilenckor Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter ebédet ad a vendégek tiszteletére. Herkulesfürdőről az angolok másnap, 30-án tíz órakor Budapestre utaznak.

Az Elgthy-klub tagjai itt tartózkodásuk alkalmával Kossuth Lajos sírjára koszorút helyeznek. A klub titkára, táviratban kérte föl *Ruff Kay* Vilmost, a kereskedelemügyi minisztérium londoni szaktudósítoját, hogy a koszorút a klub színelével és címerével rendelje meg.

Tolvaj diák.

(Kizárták a polgári iskolából.)

— *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 20.

Az aradi polgári fiúiskolának különös esete van. Az iskola egyik tanulója könnyelműségében *lopásra* vetemedett. A könnyelmű fiút azonban rajta érték cselekedetén és a legszigorubb eljárás indult meg ellene, amelybe az aradi rendőrség is befolyt. A vizsgálatnak szomorú eredménye van: a könnyelmű fiút a tanári kar *kizárta az intézetből*, a rendőrség pedig folyamatba tette ellene az eljárást. Az esetről alábbi tudósításunk szól:

Az aradi polgári fiúiskola egy negyedik osztályú tanulója, *F. N.* tegnap olyan tettere vetemedett, amelynek súlyos következményei lesznek a fiatal, alig tizenhárom éves gyermekre nézve. Az iskola negyedik osztályának ifjúsága tegnap délután a Török Gábor-utcai sporttelepen tornagyakorlatokat végezett és lapdajátékkal szórakozott. Az ifjak ilyenkor, hogy szabadabban mozoghassanak, le szokták vetni kabátjukat és így tegnap is ingujjra vetköztek, kabátjukat pedig az előszoba fogasaira akasztották fel.

Vigan folyt a játék és a jókedv tetőpontját érte, amikor *F. N.* tettét elkövette. Abba hagyván ugyanis a játékot, eltűnt társai mellől és észrevétlenül belopódzott az előszobába, ahol kikutatta az összes kabátok zsebeit és a bennük talált értéktárgyakat elemelte. Azután, mintha mi sem történt volna, ismét visszatért társaihoz és jókedvűen folytatta a játékot.

Az atletikai gyakorlatok végeztével a megkárosított ifjak ismét felvették kabátjüket és ekkor sült ki a lopás. A meglepett fiúk ijedten mondták el tanárjuknak az esetet, aki rögtön sejtette, hogy a tettes csakis a ifjak közül kerülhetett ki, mert idegen nem volt az előszobájában. Erre feggyatára fogta az ifjakat, akik valamennyien készek voltak megmotoztatni magukat, csupán *F. N.* volt feltűnően sápadt és a vizsgálat alatt háttérbe húzódott. A tanár észrevette az ifju különös viselkedését és erőlyesen vállatára fogta *F. N.-t.*, mire ez sírva vallotta be, hogy társainak zsebeiből 3 korona 50 fillér készpénzt és három zsebkért lopott el. Hogy mért vetemedett a lopásra, azt nem akarta bevallani a könnyelmű fiú.

Az eset kiderítése után a tanár jelentést tett az ügyről az intézet igazgatójának, *Almási Pálnak*, aki még tegnap összehívta a tanári kart és a konferencia elé terjesztette az ügyet. A tanári kar megdöbbenéssel vett tudomást a szomorú esetről is úgy határozott, hogy a fiúval szemben a legszigorubbán kell eljárni, nehogy hasonló esetek megismétlődhessenek. *F. N.-t* a tanári kar ma újból kihallgatta. A fiú sirt, könyörgött, de a tanári kar megmaradt szándéka mellett és egyhangulag úgy határozott, hogy a bűnös fiút *kizárja az intézet beléből és az ügyet átteszi a rendőrséghez.*

Ez még ma meg is történt, az igazgató értesítette az aradi rendőrséget, amely rögtön megidézte a rossz utra tért fiút és körülményesen kihallgatta a lopás részleteire nézve. A rendőrség az ügyet holnap átteszi a kir. ügyész-séghez.

Régi cégek — új cégek.

(Változások Arad kereskedelmében.)

— *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, szeptember 20.

A magyar kereskedelmi állapotok kis, de mindenestre hű képét nyújtják az aradi piac viszonyainak. Az igények növekedése, a divat, a konkurrencia s az ezekkel járó árhullámzások, a drágaság mindmennyit befolyásos tényezői és mozgató rugói a kereskedelemnek, amelyekkel nemcsak a vevőközönségnek, hanem első sorban a kereskedőknek kell megküzdeniök, akik csak ha ezen akadályokat legyőzték, illetve ezen tényezőkkel lépést tudnak tartani, képesek üzletüknek állandó forgalmat biztosítani. És így volt ez mindíg, jóllehet a régebbi kereskedelmi viszonyok a kereskedőkre nézve sokkal kedvezőbbek voltak, mert az akkori gazdasági viszonyok bizonyos állandóságot biztosítottak a piacnak.

Már pedig egy városnak és így Aradvárosának is kereskedelmi érdeke megkívánja ezt a bizonyos állandóságot, hogy a nagy forgalom akadálytalanul lebonyolítható legyen. És mikor ennek — dacára az emelkedett forgalomnak — épen ellenkezőjét konstatáljuk, arra a szomorú tapasztalatra jutunk, hogy Arad városában mégis hiányzik ez az állandóság, aminek következtében a város piaca néhány év óta, különösen pedig az utóbbi időben egyre változik. És míg régi, évek sőt évtizedek óta fennálló cégek és üzletek, nem tudván megőrizni forgalmuk állandóságát, megszűnnek, addig egyre újabb és újabb üzletek nyílnak meg. Ezért változik folyton a város kereskedelmi és gazdasági képe, ezért a piaci viszonyok.

Két ismert régi, nagy cég szűnik meg legközelebb Aradon. Egyik a *Ring Zsigmond-féle* fűszerkereskedő cég, amely sok időn keresztül a város egyik legforgalmasabb fűszer- és csemege-üzlete volt és amely a vidéket is nagyrészt ellátta. Ez a cég néhány év előtt csődbe jutván, azóta mint *Eles Armin* nagykereskedő fiókja szerepelt. Ugyanis *Eles* vette meg annak idején az elárverezett árukat és mivel egyébként is érdekelve volt a cégnél, mint fiókját fentartotta az üzletet. Október 15 én azonban *Eles* végleg feloszlatta, illetve főüzletébe beolvasztja ezt a fiókot s a volt *Ring-féle* üzlet, végleg eltűnik az *Andrássy-térről*.

A másik üzlet, amelyről szó van, a *Gebhart J. és Fia utócai* cég. Aradváros egyik legrégebbi és a messze vidéken is legismertebb üzlete volt a *Gebhart J. és Fia* üveg- és porcelán nagykereskedő cég, amely tavaly csődbe jutván, címtáblája eltűnt ugyan az *Andrássy-téri* korzóról, de újra megjelent az *Andrássy-tér* másik oldalán egy kisebb üzlet fölött. A *Gebhart* cég áruraktárát ugyanis négy aradi tekintélyes kereskedő vette meg és azzal a *Nádor szálloda* épületében új üzletet nyitott, amelynek vezetője *Gebhart József*, a régi cég egyik beltagja lett. Ezt az üzletet akarják most tulajdonosai eladni és már jelentkezett is vevő, akivel fojynak a tárgyalások. Ha ez az üzlet átadás létrejön, úgy teljesen megszűnik a *Gebhart* cég is.

HIREK.

— *Kossuth Lajos Tódor* itthon. *Budapestről* táviratozzák: A lapokban hire járt annak, hogy *Kossuth Lajos Tódor* állandó tartózkodásra jött most Budapestre — s ezt a hirt másnap megcáfolták. Teljesen megbízható forrásból arról értesülünk, hogy *Kossuth Lajos Tódor* ezidőszerint csakugyan nem állandó tartózkodás céljából jött Budapestre, hanem csak fivérért látogatja meg és már néhány nap múlva el is utazik. De mostani itt tartózkodása alatt *Kossuth Ferenc* kérésére elhatározta, hogy nemsokára huzamosabb tartózkodásra Magyarországra jön. *Kossuth Lajos Tódor* ugyanis, aki tudvalevőleg vasut-igazgató volt Milánóban, a tavasszal ismét Budapestre jön és innen országos körútra indul a *magyarországi állami vasut-művek tanulmányozására*. *Kossuth* környezete azt hiszi, hogy azután *Kossuth Lajos Tódor* állandó tartózkodásra itthon marad.

— *Podmaniczky* nyugalomban. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, *Podmaniczky Frigyes* báró, az *Adria* biztosítótársulat magyarországi osztályának intézője, előrehaladott korára való tekintettel ez állásáról lemondott és nyugalomba vonult.

— *Vizsgálat a szociológusok ellen.* *Budapestről* jelentik: Még élénk emlékezetben van az a vihar, amely a *Társadalomtudományi Társaság* oszlopat nemrégiben megrázta. A Társaság ugyanis választmányi tagjai közé újból megválasztotta *Kristóffy Józsefet* is, ami arra bírta az einöket, *Andrássy Gyula* grótot, hogy lemondjon elnöki tisztéről. A lemondást egy viharos közgyűlésen tudomásul vették. Akkor azt hitték, hogy a szociológusok fiatal társasága nekilátna a munkának. Az ötödik kerületi előjáróság azonban váratlanul *vizsgálatot* indított a társaság ellen. Tegnap *Ráiss* helyettes előjáró megjelent a Társaság helyiségében és így szólott:

— *Vizsgálat* ven elrendelve a *Társadalomtudományi Társaság* ellen. Kérem a pénztárkönyveket.

Odadták neki. A könyvek a legnagyobb rendben voltak.

— Most pedig — szólott a helyettes előjáró — kérem annak a közgyűlésnek a jegyzőkönyvét, amelyen a *Kristóffy* ügyet tárgyalták.

Ez a jegyzőkönyv nem volt ott a helyiségben. Az előjáró tudomásul vette és eltávozott. A vizsgálatról különben előzőleg már tudomása volt az illetékes faktoroknak, mert *Gratz Gusztáv* orsz. képviselő, aki a Társaság egyik titkára volt, az erről szóló hivatalos iratot is megkapta és átküldte a Társaság vezetőségének.

— *Olaszország és a fiumei zavarok.* A fiumei zavarok Olaszországban is szerencsésen fölka-varták az irridentista szenvedélyeket. Az olasz kamara ugyan még nyári szünetét tartja és így ezuttal azok az Ausztriaellenes tüntető nyilatkozatok, amelyek e törvényhozótestületben el szoktak hangzani, elmaradtak. E helyett azonban az utca vonult föl és zajos népgyűléseken izgat a fiumei olaszok mellett.

Zágráb-ból sürgönyzik: A milánói *Corriere della Sera* azt a hirt közli, hogy *Tittoni* olasz külügyminiszter a fiumei zavarok alkalmából a fiumei és susaki olasz alattvalóknak okozott kár fejében 700.000 korona kártérítést követel az osztrák-magyar ionarchiatól. A horvát lapok megjegyzik,

hogy a követelés hallatlanul magas, mert a fiumei olaszok legfeljebb ötezer korona kárt szenvedtek a zavargásokból kifolyólag.

— **Pálmay Ika magyar honpolgársága.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: *Kinsky* grófné *Pálmay Ika*, a birneves szubrett a férjétől elválván, azonnal lépéseket tett, hogy a magyar állampolgárságot újra megszerezze és jelentkezett a fővárosnál a községi kötelékbe való felvétele iránt.

— **Törökország hadikészülődése.** A bécsi „Pol. Korr.” *Szaloniából* arról értesül, hogy a harmadik hadtest parancsnoka, *Hairi basa* környezetében elterjedt hírek szerint Konstantinápolyból távirati utasítás érkezett Szalonikibe aziránt, hogy hat gyalogezred a monasztiri vilajetből visszatérve Serres felé vonuljon. Szalonikibe 21.000 gyalogos számára érkezett Konstantinápolyból ruhát és egyéb felszerelést tartalmazó szállítmány; állítólag legközelebb *gyorstüzérségi ágyúkat* is küldenek a fővárosból. A községi előljárók parancsot kaptak, hogy a tartalékosok névjegyzékét az esetleges behívás érdekében hozzák rendbe. A Szalonikiben állomásozó tizenötödik tüzérezred (86 ágyú) parancs folytán készenlétben áll.

— **A kolozsvári petíció.** *Kolozsvár*-ról sürgönyzik: A város I. kerületében megválasztott *Kecskeméthy István dr.* orsz. képviselő ellen ma küldték fel a petíciót, melyben a választás megsemmisítését kéri. A petíció azon alapul, hogy a *Kecskeméthy* javára leadott szavazatokból *hét szavazat* leszámítandó és így *Böhm Mihály* jelölt megválasztott képviselőnek tekintendő.

— **Szenzációs pör Londonban.** A londoni büntetőbíróóság előtt — mint Londonból jelentik — érdekes botránypörnek a végtárgyalása fejeződött be. *Stanley Matild* asszony, egy lelkész özvegye volt a vádlott, aki nyomtatott röpiratokban hirbe hozta *Gwensdrown Cecilt*, Lord *Salisbury* egykori miniszterelnök leányát, hogy házasságon kívül született gyermekét *Stanleyné* gyermekének tüntette fel, hogy a botránytól szabaduljon. A volt miniszterelnök leánya, aki most 46 éves, rágalmazásért pörölte be *Stanleynét*. A vádlott védő nélkül jelent meg és a tárgyaláson olyan zavarosan beszélt, hogy fölmerült az a vélemény, hogy üldözési mániában szenved. Az egykori miniszterelnök leánya koreken tagadta a röpiratokban terjesztett rágalmakat, de *Stanleyné* megmaradt amellett, hogy az egykori miniszterelnök leányának a *Salisbury-család* kastélyában a *háci lelkész*től gyermeke született s a lelkésznek a család könnyítette meg, hogy eltűnjék a vidékről. Az esküdszék vétkesnek mondta ki *Stanleynét* a rágalmazásban és a törvényszék hat havi fogságra ítélte.

— **Esperes és zsinati képviselő.** *Temesvár*-ról írják nekünk, hogy *Cosma Aurél dr.* ottani ügyvéd rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt vádiratot adott be *Puticiu Traján dr.* temesvári gör. kat. román esperes ellen. Az esperes ugyanis a temesvári görögkeleti püspökség ügyében keletkezett hírlapi vita során azt írta két román nyelvű lapban, hogy *Cosma dr.* aljas módon hazudott. *Cosma* vádiratában, a melyet a sértő kitételek folytán adott be a temesvári bíróságnál, előadja, hogy *Puticiu* esperes mindenképpen meg akarta akadályozni azt, hogy *Cosmát* zsinati képviselővé választák. Aztán éles kifejezésekben jellemzi az esperes kapzsiságát pénzvágyát és önzését. A pör során a legteljesebb bizonyítás megengedését kéri.

— **A pusztító taifun.** London-ból sürgönyzik: A hongongi taifun katasztri

nagyobb, mint hitték. Összesen több mint ötven hajó süllyedt el vagy jutott zátonyra, köztük egy angol ágyunaszád és egy kínai cirkálóhajó. A halottak száma a kínaiak között *eszekekre megy*, legnagyobb részük az ugynevezett lakócsónakok lakóiból került ki. A *Fronde* nevű francia torpedózúzó teljesen elveszett. A vihar épen olyan hirtelen szűnt meg, mint amilyen hirtelen kezdődött. Két órával később már megérkezett a hongkongi kikötőbe a *Terrible* nevű angol páncélos cirkáló és egy postahajó, melyek az éjet a tengeren töltötték.

— **Orosz mise Makón.** Makóról írják: Az itteni görög katolikus templomban a hívők legnagyobb meglepetésére orosznyelvű misét tartottak tegnap. A gör. kat. hívők hangosan adtak kifejezést megbotránkozásuknak *Czimbold-nece* János kántor ellen és csak a szent hely iránt való áhitatos tisztelet tartotta őket vissza attól, hogy botrányt ne csináljanak. Azonban a mise befejezése után nyomban lelkészükhöz fordultak a magyar nyelv ily brutális megsértése miatt, aki sürgönyi megkeresést intézett a nagyváradi gör. kat. püspökhöz, ahonnan azonban mindaddig semmiféle intézkedést nem tettek. A makói ezimagyar egyház a polgári havóság-nál is feljelentést tett *Czimbold-nece* János kántor ellen.

— **Szerelmi dráma.** *Kécskészhely*-ről sürgönyzik: A háromszékmezei *Berátos* községben *Boder Lukács* fiatal földműves az éjjel kedvesét, *Földes Rebekát* revolverrel szívenlőtte, majd azután magát lökte agyon. A revolver tüzelő a ruhájuk meggyulladt s a később arra jértek oltották el azt.

— **Vasuti katasztrófák.** London-ból táviratozzák: Arról a vasuti szerencsétlenségről, a mely tegnap az északamerikai *Okhama* államban *Dover* közelében történt, ahol a kanadai *Pacific-expressz*vonata a *Cimarron* folyóba zuhant, tulzott hírek érkeztek. Mindössze *husz ember pusztult el*. A mentést megkönnyítette, hogy a megdagadt folyó sebes árja megakadályozta, hogy a kocsik egymásra tornyosuljanak.

London, szept. 20. A *Schotland-expressz*vonat, mely nagyszámu utassal hagyta el a londoni *Kings-Gross* állomást, *Grandham* közelében kisiklott és *lesuhant a vasuti töltésről*. A kocsik kigyulladtak és a tűz több óra hosszáig tartott. Eddigi megállapodások szerint *hét ember vesztette életét*. Azt hiszik, hogy a vonat hibás vágányra került és hogy a fékszerkezet felmondta a szolgálatot.

— **Tűz a bukaresti kiállításon.** *Bukarestből* táviratozzák: A kiállítási területen lévő vízesés alapépítményét tegnap este tűzvész elpusztította.

— **Kifosztott községi pénztár.** *Torontó*-megegye nagyszentmiklósi járásában levő *Nyerő* község pénztárát kifosztották az éjjel. Az éj folyamán ismeretlen tettesek behatoltak a község házára és a pénztárból 16.000 koronát elvittek. A *Wertheim* szekrényt átkulccsal nyitották föl és így sikerült a fosztogatás. A csendőrség szigorú nyomozást kezdett az ügyben. Azt hi-

nincs ember, aki ne kérne ki magának részt a hatalom örömeiből. Így aztán összeférhetetlenségi törvény ide-oda: a miniszteri hivatalok reggeltől estig tele vannak képviselőkkel, akik a választók ügyét báját viszik a kormány tagjai elé. Minél agilisabb valamelyik képviselő, annál többet zaklatják. Így történik aztán, hogy például a zombolyai *Csekonics-győző*, *Hódy Gyula* választásos iktatókönyvet vezet, melyben a hozzáírt megkereséseket jegyzi föl szép sorjában. Ennek a könyvnek pedig, bár *Hódy Gyulát* majusban választották meg, ma 2984 az utolsó száma. Hogy milyen ügyekkel keresik fel a képviselőket, arra jellemző ez a levélpaszusz:

Nagyságos képviselő ur, kérem alázatosan a tanácsát! Boldogtalan ember vagyok, háromszor nősültem. A két első anyagi jószágom feleségem meghalt, de mind a három anyósom él, mit csináljak velük mert megemésztik az életemet . . .

Egy másik választója *Cirkventősből* kereste föl a nyáron *Hódyt*. Siralmas képpel fordult hozzá:

— Csak a nagyságos ur menthet meg . . .

— No, mi a baja?

— Odahaza mind a két diáknóm beteg. A járási állat orvos nem tud rajtuk segíteni. Gondoltam, eljövök nagyságos urhoz mert aki úgy ért az ország dolgához, mint a nagyságos ur, az csak tudja, mi az én diáknómnak a baja . . .

Nincsen szebb a népbizalomnál!

— **Amerikai magyarok az öreg honvédeknek.** *Budapest*-ről jelentik: Az amerikai magyarok, akik *Budapestre* a *Washington* szobor letelepítésére érkeztek, ma tisztelegtek *Béreczy István* polgármesternél s ebből az alkalmából 1000 koronát adott át *Kohányi Tibamér*, a küldöttség vezetője, az 1848—49-es honvédek javára.

— **A Wiener Bankverein fiókja Aradon.** A *P. N.* értesülése szerint egyik legtekintélyesebb osztrák pénzintézetet, a *Wiener Bankverein* magyarországi fiókigazgatósága magyar üzletkörének fejlesztésére a vidéken fiókokat szándékozik nyitni. Ilyen fiókot létesítenek majd *Aradon* *Temesvárott* és *Nagyváradon*. Az intézet főleg a gabonalombard üzletet akarja kultiválni. A *Wiener Bankverein*-nek a fővárosba, a *Koronaherceg-utcában* már van fióközlete.

— **Apponyi és a protekció.** Egy koalíciós esztillap szerint *Apponyi Albert* gróf páratlan szigorúsággal vigyáz arra, hogy az ő szárnyai alatt ne causezzanak be biztos révbe érdemesek előtt a protekciók. A legkisebb vidéki tanári állásra beérkezett pályázatokat is megvizsgálja kinevezés előtt s az ő szemében csak a kvalifikáció dönt. Az idén az ő kedves kerületéből, *Jászberényből* tizenhárom kérvény érkezett be tanítónői állásokra. A miniszteriumban kiszámították, hogy a tanítónői állások közül három jut *Jászberényre*. Nagy kereségelés után össze is állították a kinevezendő leányok neveit. Az előadó beterjesztette a kinevezési okmányokat a miniszter elé.

— Ezek a legjobbak? — kérdezte Apponyi.

— Körülbeül a legjobbak! — mondta a referens.

— Hogyan körülbeül? Abszolúte a legjobbak, ugye?

Az előadó zavart mosolylyal pödörte meg a bajuszát:

— Nem, kegyes uram. Három zsidó leány bizonyítványai jobbak, mint az övék.

Apponyi felháborodottan repszettette szét a kinevezési okmányokat.

— Tessék aláírás végett a legjobbak bizonyítványait elem juttatni.

A másik eset is ilyenformán. Valami kis zemplénmezei községbe tanítót neveztek ki. A pályázat aktáit megnézte a miniszter.

— Kérem, — mondta — itt van a kiválasztottnál jobb kvalifikációjú ember is?

— Igen, kegyelmes ur — mondta az előadó. De a különbség nem igen nagy és *Bernáth* Béla képviselő ur főkéntének a fiáról van szó.

— Nem nagy a különbség? Annak, akit önök előterjesztettek, elégséges bizonyítványa van és itt van *Grün* Mózes, aki tiszta jeles. Tessék csak ki-nevezni.

A kultuszminiszterium így aztán most a szegény és szorgalmas emberek Eldorádója. — Leg-alább így írja azt a koalíciós estílap.

— **Hatósági mérszárszék Makón.** *Makó*-ról írják: *Farkas* József polgármesternek a hatósági mérszárszék felállítására vonatkozó indítványát városzerte örömmel fogadták. Általános az óhaj, hogy az üdvös indítvány mielőbb megvalósuljon, mert Makón is a husarak igazán oly magára emelkedtek, hogy fényűzés-számba lehet venni, ha szegény munkás ember asztalára egy néha egy kis hus is kerül. Az indítvány célszerű s mielőbbi megoldása gazdasági, megélhetési, egészségi szempontból elsőrendű közérdeket képez, a hatóságnak tehát a polgármester által megjelölt irányban meg kell tenni mindent, hogy a hatósági mérszárszék felállítása sürgősen megtörténjék. Ezen intézmény a városnak, mint erkölcsi testületnek közvetlen hasznát nem hajt ugyan, de elég az a közvetett haszon, azon előny, mely által lehetővé lesz téve a husnak jóval olcsóbb árban való beszerzése. Ezen fontos ügy érdekében a polgármester egy pár napra szabadságát megszakította, hogy az adatok beszerzésére az utasításokat személyesen tegye meg.

— **A kolozsvári rendőrség és a színház.** Megírtuk, hogy a kolozsvári új Nemzeti Színház megnyitásakor az ottani rendőrségnek milyen csúfos szerepe volt. *Janovics* Jenő dr. színházgazdát a rendőrség részére az új színházban támlásszékeket jelölt ki, de ezzel a rendőrség nem volt megelégedve, hanem elsőrendű zsölyéket követelt, kijelentvén, hogy ha az igazgató nem hajlandó követelését teljesíteni, úgy megakadályozza a megnyitó-előadást. *Janovics* dr. azonban nem ijedt meg a nagyhangu fenyegetéstől és elutasította a követeléssel a rendőrséget. Hogy mi történt ezután, az is ismeretes. A rendőrség a szokásos tűzvizsgálatot a késő délutáni órákban kezdte meg s annyira kihuzta, hogy az előadás csak egy órával később kezdődhetett a kitűzött időnél. A rendőrség viselkedése természetesen egész Kolozsvárott szóbeszéd tárgyát képezte és nagyon elítélték a különös eljárást. A kínos ügy azonban ezzel nem fejeződött be, mert a rendőrség azóta is állandóan okvetetlenkedett a tűzvizsgálattal, mindig olyankor, amikor az előadást meg kellett volna kezdeni. Ezt a *Mihásza*-botrányt — mint tudósítónk táviratozza — szóvá tették ma Kolozsvár város közgyűlésén is. *Herczeg* Jenő lápszerkesztő, bizottsági tag meginterpellálta a polgármestert és indítványára a közgyűlés nagy szótöbbséggel kimondta, hogy az ügyben vizsgálatot kell indítani a rendőrség ellen. A vizsgálat vezetésével *Sevacina* Géza polgármestert bízták meg. A vizsgálat elé nagy érdeklődéssel néz Kolozsvár egész közönsége, mert ha a vádak beigazolódnak, nagyobb személyi változások várhatók a kolozsvári rendőrségnél.

— **Rablással vádolt aradi korcsmáros.** E hó 12 én e cím alatt *Szilágyi* Lajos Vas utca 2. szám alatti lakosnak a rendőrséghez intézett feljelentése alapján azt írtuk, hogy *Kornaker* András aradi vendéglős és felesége egy korcsmaadósság miatt életveszélyes fenyegetések között megtámadták *Szilágyi* Lajos feleségét, majd pedig elrabolták 80 korona értékű ágyneműjét. *Kornaker* András ma levelet intézett hozzánk, a melyben valótlannal rágalomnak bélyegezi *Szilágyi* Lajos feljelentését, amelynek valódiságát *Szilágyi* Lajos nem igazolták, sőt a tárgyalás elől isme-

retlen helyre lávoztak. *Kornaker* így adja elő az esetet: *Szilágyi* Lajos és neje ellen 12 K. 84 fillér követelése áll fenn, mely összeg hitelzésére csak úgy voltam hajlandó, hogy a házastársak biztosítékul ágyneműket ajánlottak fel. A tartozás esedékessé vált, adóssok azonban nem fizettek. Miután pedig tudomásomra jutott, hogy adóssaim kevés ingóságokat összesomargoltak és Aradról kötelezettségük teljesítése nélkül eltávozni szándékoznak, előbb cselédem útján, majd személyesen, de mindkét esetben csak is szóval kértem az otthon levő *Szilágyi*-néől jogos követeléseim kielégítését, vagy annak a megígért módon biztosítását. Kérésemre *Szilágyi*-né biztosítékul átadott 1 drb. toll-dunnát és maga is átjött lakásomra, hol előtte és tanuk előtt a toll meg is méretett. Minden egyéb valótlannal mese.

— **Angol alaposság.** Csodadolgokat szoktak regélni a francia alaposságról, de most az angolok is kitétek magukért egy iskolai földrajzi könyv révén, amelynek *Modern Geography* a címe s egész Angliában használják. Szerzője: *Robert Anderson* főtanító Edinburghban. E csi-nos tankönyv, mely az egész világot ismerteti, meglehetősen tévedésekkel emlékezik meg rólunk. Így Európa tavai között megemlíti a Neusiedler és Balaton nevű tavakat. Mindkettő *Ausztriában* van s a *Dunába* ömlik. Szerinte Ausztria határa délkeleten és délen Törökország, fővárosa *Viena*. Ausztria nem egy nemzet, hanem magában foglal 4 nagy népcsaládot: szláv a lakosság fele, szermán $\frac{1}{4}$, magyar $\frac{1}{6}$ s és román $\frac{1}{12}$ s az összes lakosságnak. Ezek után felsorolja a tartományokat, de mikor rólunk szól, *Magyar vidék*-nek címezi Magyarországot. Ez magában foglalja a tulajdonképeni Magyarországot, Horvát- és Szlavonországot, Transsylvaniaiát és a „határvidéket”, mely utóbbi Törökországgal határos. *Pressburg*, *Komorn*, *Gran* városok. *Buda* és *Pest*től délre van *Neusatz* és *Péterwarden*, majd *Semlin*. A *Dunától* nyugatra van *Oedenburg*, *Stuhlweissenburg* és *Fünfkirchen*. *Schemnitz* és *Kremnitz* arany és ezüst bányáiról híres. A közelben van *Kaschau*. A *Duna* és *Tisza* között van *Kecskemét* és *Mariatheresiens-tadt*. Itt kisé, hogy a *Duna* *Tisza* között *Európai Mesopotamiá*-nak nevezik. Nevezetes még *Tokay* boráról. *Szolnok*, *Csongrád*, *Szegedin* és *Debrecin* nagy városok. *Transsylvania* fővárosa *Hermanstadt*. *Klausenburg* és *Kronstadt* régi kastélyairól nevezetes. — Így tudják ezt az angolok. Jó volna, ha az *Eighty Club* tagjait erre a tudatlanságra is figyelmeztetnék. Van ez is olyan fontos, mint az ötezer koronás bankett.

— **Templomrablás a fővárosban.** *Budapest*-ről jelentik: Az éjszaka kirabolták az óbudai templomot. A tettesek, akik a helyszínen járatosak lehettek, nagy körültekintéssel végezték munkájukat és csak egy véletlenségnek köszönhető, hogy a szentélyt ki nem rabolták. A róm. kat. templom a *Lajos*-utcában van. A betörők a templomépület mögötti paplakból előkerítettek egy létrát, azt a templomnak északi oldalán elterülő kertben nekifémasztották a sekrestyének és így jutottak fel a sekrestye tetejére, onnan a sekrestyébe. Itten az összes porselyeket felölték, a pénzt boldokul kiszedték. Hogy mennyi volt ez a pénz, azt természetesen nem lehet megállapítani. Az oltárról elvittek három aranyseövetet, a *Mária*-kép alól három aranygyűrűt. A szentséget tartó oltárt is fel akarták törni, ami egészen könnyű munka lett volna és ajtaját bicskával fészeggették. Itt azonban munkájukat megzavarhatták, mert a beszűrt bicska hátrahagyásával megugrottak. A rendőrség erőyes nyomozást indított, hogy a vakmerő rablókat kézrekerítse.

— **Gyilkos suhanc.** *Rottár* György 18 éves lazakas-vasvárdi suhanc tegnap civódás közben mellbeszurta *Barna* Simon gazdát, aki ma a

szurás következtében meghalt. Rottárt a csendőrök letartóztatták és átkísérték az aradi ügyészséghez, ahol előzetes letartóztatásba helyezték.

— **A milliárdos könyvtára.** *Pierpont* Morgan, a világhírű milliárdos könyvtárat építtet *New-Yorkban*, mely valódi csodaműve lesz a technikának. Az óriási épület költségei két millió dollárra rúgnak. Egy művészi kivitelű bronzkerítés fogja az épületet körülvenni. Kapui tömör bronzból valók. A könyvszekrények mindegyike esztergált bronzrudakból áll; egy-egy ilyen ajtó 5000 dollárba kerül. A három nagy könyvtárterem mindegyikében negyvenötven pár hasonló ajtó van s ez ajtók már magukban véve óriási vagyont képviselnek. Az épület teljesen tűzmentes anyagból készült és vastag márvánnyal veszi körül. A rendkívül értékes kéziratok, melyek nagyrészen kóstrókból származnak, egy másfél hüvelyknyi vastag acélfallal bíró külön fülkében őriztetnek. Az egész épületben csupán csak a cirkasszal dílőfából művészi kivittel készült magas állványok vannak fából. Még az ablakredőnyök is aszbesztből készültek. Négy gyönyörű és igen régi márványoszlopot, melyek mindegyikét 50.000 dolláron vásárolta Európában, építtetett *Morgan* az épületbe. Egy remekműű szobatorozet, mely ugyancsak európai műtermék, lesz az egyik szoba dísz. Két követ *Jeruzsálem*-ből hoztak, néhány bronzajtó pedig az olasz renesszánsznak remekműve. A kéziratok között egy olyan is van, mely *Morgannak* 80.000 dollárjába került. E könyvnek fedele gyémántokkal s száz igazgyönggyel van kirakva és a hajdani ékszerésznek valóságos remekműve. Két könyvtárnak már több mint félszáz óta dolgozik a könyvtár berendezésén.

— **Bolhák, avabok, poloskák** legbiztosabb pusztító szere *Vojtek* és *Weisznel* Aradon. 112

NAPIREND.

Szeptember 21. Péntek. Róm. kath. naptár: *Máté*. — Protestáns naptár: *Máté*. — Izraelita naptár: *This* 5667. Ros. Has. — Görög-keleti naptár (szeptember 8.): *Klászszonynapja*. — A nap két óra 44 perckor, nyugszik 6 óra 1 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Hűvösebb, sok helyt csapadék.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-tézete (*Magyar-utca* 6.) Rendelő orvosok: *Dr. Leitner* Ernő délután 3—4. *Dr. Fodor* Edén délelőtt 8—9. *Dr. Rosenbaum* Pál délelőtt 8—9. *Dr. Hermann* J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órakor.

Szeptember 22. Magyarad hegyközség közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Szeptember 30. Az aradi Meteor kerékpárklub versenye délután 2 órakor.

Október 11. Körorvosválasztás *Kis-Peregen*.
Október 20—21. Aradi löversenyek.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A tözde az izraeliták ünnepe miatt zárva volt.

CSARNOK.

A méla akkord.

Írta: *Abonyi Árpád*.

— Nini! Csakugyan én az?
— Nem téved, nagyságos asszonyom, csakugyan én vagyok az.
— Az én egykori... hódolóm...
— Az én egykori rabszolgája.
— A szelíd... sápadt fiú...
— Igen, a mamlasz... Csak mondja ki! Egyebekben pedig mély tisztelettel üdvözlöm, nagyságos asszonyom, itt a hegyek között és boldog vagyok, hogy az az ügyetlen tót fuvaros kocslját az árokba fordította. Míg az eltört rudat felül cigánykovácsunk összekalapálja és én tovább utazhatok a vasúti állomásra — kénytelen kedves hadifogoly gyanánt házam-

ban tartózkodni. Nagyon megrámtette a szörnyű katasztrófát? Parancsol valamit? Foglaljon kérem helyet; ne vegye el az ilyen magamfajta babonás falusi paraszt ember álmát.

— Milyen meglepetés! Nem is álmodtam, hogy énnel ebben a vadregényes falucskában fogok találkozni. Tudtam ugyan, hogy ön öt évvel ezelőtt hirtelen lemondott hivataláról, s rejtélyes búcsút véve összes budapesti ismerőseitől, a legtökéletesebb módon eltűnt... állítólag valami távoli falusi birtokra, melyet elhunyó onkljától, a „vidég” huszár őbesterétől örökölt. De ennek a legendának nem adunk hitelt. Férjem is azt mondta, hogy mesebeszéd az egész. Kedves Gyurka barátunk bizonyára ráunt a szolid fiu díszjelzőre s nyilván egy ugynevezett „édes teher” társaságában valahol a svájci Alpsek pompás szállodáiban igyekszik elűzni arcáról a költői melábut és az érdekes sápadtságot. Lásna, lásna... ilyen cunyan rágalmaztuk! Pedig hát — a nint látom — a legenda igaz volt.

— Ugy van! Öt éve, hogy falusi paraszt vagyok.

— Megfoghatatlan! Nem tudok magamhoz térni a bámulatától. Tudja-e, hogy oly rettenetes változáson ment át, hogy csak a hangjáról ismertem rá!

— Ennek csak örülni tudok, nagyságos asszonyom! Én hála az égnek, nem viszonyíthatom bámulatát hasonló bámulattal, mert ön most is a régi fejedelmi rózsá. Parancsol egy csésze kávé?

— Köszönöm, nem vagyok éhes. Maga csinálná meg?

— Én is értek hozzá, de megcsinálhatja személyem körüli adjutánsom, kertészem leánya: Kudlik Marina is.

— Az a darabális tót leány, aki az imént ment ki?

— Az.

— Szép leány. Igazi óriás...

— Az. Pedig még nincs tízennyolc éves. Mire eléri a huszadik évet, ki fogja útal fejével a menyegzést.

— Gyönyörű szőke haja van ennek az... adjutánsnak.

— Igen; nagyon egészséges leány.

— Adjutáns...

— Azon nevet, hogy adjutánsnak neveztem? Nem hibáztam el a rangját, mert csakugyan ez az óriás Marina az adjutánsom már több mint két év óta. Mindent ő igazít. És mindent komolyan, becsületesen és jól igazít. Neki, meg az apjának, Kudlik Mátyásnak köszönhetem, hogy végre valahára... harmincöt éves koromban... tökéletesen jól érzem magam és nem panaszkodom, nem nyafogok, nem szédülök, nem éjt kétségbe a gyomrom... meg a szívem. Elértem a legtökéletesebb emberi boldogságot, ami ezen a felséges világon csak képzelhető: nem kívánok semmit és meg vagyok magammal elégedve.

— Ejnye, hallja... ez a vallomás nem éppen hízogó reánk nézve.

— Utat meg kell örvendeztesse, nagyságos asszonyom, mert kiadta az utamat —

— Ne tulozzon!

— Hogyan? Hát nem dobott ki?

— De csinos kifejezései vannak...

— Találja természetesen, hogy a falusi paraszt nem ragaszkodik a szalónok linom és diszkrét frázisaihoz, hanem a szokimondás nyers kalapácsával egyenesen a szeg fejére üt. Megkértem a kezét, punktum — de ön kidozott, punktum, ez az igazság. Akkoriban azért akartam golyót röpíteni a tisztelt koponyámba, hát csak tudnom kell, hogy volt.

— Lásna, pedig nem így volt! Ön nem kérte meg a kezemet, csak megsejtette velem, hogy másnap dében ünnepélyes látogatást fog tenni a mamánál. Erre én kénytelen voltam értésére adni, hogy a mennyiben látogatási szándéka nem változik, nagyon szívesen lát-

juk... de az ő Kálmán barátja ezt az ünnepélyes látogatást már tegnap elvégezte, még pedig a legszebb eredménnyel, mert a jegyese lettem. Ez nem „kidobás”, legfeljebb egy kis baleset.

— Jó. Nevezzük balesetnek. Annyi azonban bizonyos, hogy ez a kis baleset majdnem életembe került. Remületesen el voltam keseredve.

— Szégyen barátom... tudtam, hogy így lesz, de...

— Nem szeretett.

— Nem nagyon...

— El vagyok ragadtatva, asszonyom, hogy ön nevet. Hála istennek, csak hogy én is nevethek és ime, forró köszönetet mondhatok önnek a kosárér, mely boldog emberré tett.

— Gyurka, maga goromba!

— Nevessen, nagyságos asszonyom! revessem! Leolvasom az arcáról, hogy nem szokott gyakran nevetni...

— Igaza van! Betegépolóné vagyok, ez pedig nem a legmületságosabb foglalkozás.

— Ki? Ápol?

— A férjemet.

— Beteg?

— Oh igen, már három év óta... szégyen. Az idén ide jöttem vele az önök klimatikus gyógyfürdőjébe a hegyek közé. Ott vagyunk négy hét óta. Tegnap sürgőnyt kaptam a mamától, hogy siessék Pestre, mert ő is rosszul érzi magát és látni akar. Nincs komolyabb baja, de teljesítenem kell kívánságát, különben megharagszik. Ma reggel tehát kocsit fogadtam, hogy kihajtsak a vasúti állomásra.

(Vége következik.)

A háziasszony gondoskodásán mulik a család néve, boldogságal

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

Kathreiner előállításí módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez áltái a legmegbecsülhetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp-páter védjeggyel.

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 20. —

Központi szálloda. Lőrinczy Döme tábornok Lugos. — Czárán János birtokos Seprős. — Pászthy Kálmán honvédhuszárezredes Szeged. — Herzi Bernát igazgató és családja Budapest. — Sz. Agótha Arpad főhadnagy Lugos. — Oszas Ferenc magánzó és neje Pankota. — Berényi Jenő dr. orvos Seprős. — Martics István birtokos Magyarád. — Balenberger Ede gyáros Prága. — Witaschek Károly gyáros Bécs. — Jekey Ernő cs. és kir. háztá-

redes Szeged. — Grausam Lőrinc birtokos P. Kálmán. — Jahl Gusztáv altábornagy Szeged. — Shvoy Kálmán főhadnagy Szeged. — Trilts Antal utazó Budapest. — Hirschl Armin utazó Budapest. — Dörner Gyula kir. főmérnök Budapest. — Deckner Marczel utazó Budapest. — Karácsonyi Miklós utazó Budapest. — Olasz Antal F. segédjegyző és neje Pankota. — Barbura Szever dr. ügyvéd és neje Opécska.

Pannónia szálloda. Sihock János bíró és neje Nyiregyháza — Cioitkovics Mici magánzó Székesfehérvár. — Danity István fodrász Déva. — Muscan Döme lelkész Nadab — Ehrenfeld Mór kereskedő Fibus. — Sárosy Géza joghallgató Kolozsvár. — Papp Aurél kereskedelmi miniszteri számtiszt Budapest. — Kalu Vilmos mérnök Pest. — Ribarovic Traján körjezőy Kalocsa. — Geringer Andor technikus Almásalcsil. — Lovasi Jenő szemész Nagybuttyin. — Schmid Alajos utazó Budapest. — Reják Jozsef magánzó Nagykikinda. — Weisz József könyvelő Csermó. — Valinger Ödön főmérnök Nagyszében. — Havas Béla festőművész Budapest.

NYILTTER.*

2381

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy folyó évi szeptember hó 1-től kezdődőleg

a minorita-rend palotájában

(Weltzer János-utca 2. szám a.)

a volt Klapok Alajos-féle

fényképészeti műtermet átvettem

és ott férjem vezetése mellett a mai kor igényeinek megfelelő

festő- és fényképészeti műtermet

2163. nyitok.

Kiváló tisztelettel:

Balassa (Blaschka) Ernőné.

Gyártja: SZÉRÁSY BÉLA

rajzeszköz- és papírnemű-gyára

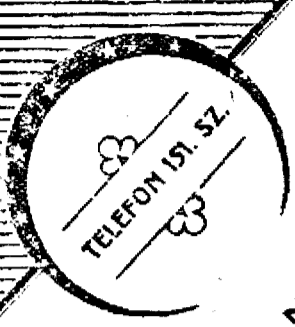
Budapest, IV., Ferenciek-tere 9.

1327

Angol A kizárólagos posztó gyári raktárban
öltöny szöveteket
35% megtakarítással
árusitunk.

Lechner és Fleischer
Arad, Szabadság-tér 17.
Fiukrészére maradékok kaphatók.

DISZDÖBOZOK
 FÉNYKÉPTARTÓK
 AMATŐR KÖTÉS.

ARADI NYOMDA

RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZE

Aradi és csanádi vasutak palotája.

AJANLJUK A LEGMODERNEBB GÉPSEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZEINKET,

HOL A LEGEVSZERŐBB BEKÖTÉSTŐL FOGVA A LEGFÉNYESEBB KIÁLLÍTÁSÁIG DISZKÖTÉSEKET TUDJUK KÉSZÍTENI.

DISZMŰMUNKÁK
 MONTIROZÁSOK
 IRÓMAPPÁK.

Magyar Szabadságharc Története.

Az 1848—49-iki szabadságharc leg részletesebb leírása.

..... IRTA:

GRACZA GYÖRGY.

5 hatalmas nagyalaku kötetből áll.

A tudós bőségségével és kritikájával, de a hazafi lelkesedésével megírt mű, melynek képi egész műveletét teszik a szabadságharczi emlékeknek. Okiratok és levelek hasonmásainak gyűjteménye. A szabadságharcz idejében készült kiáltványok és egyéb nyomtatványok tára. Minden hely, épület és szereplő egyén meg van örökítve benne.

Az a budai honvédszobor-dombornyomása másával diszitett remek kötésben 70 korona.

Havi részlet 4 korona.

Előfizetési-ív!

Kérem D. és Társa könyvkereskedése Budapest, IV. Reáltanoda-utca, eszemmel megrendelem Gracza György A Magyar Szabadságharc Története című művét, a mely 5 hatalmas nagyalaku kötetből áll. A teljes mű ára a budai honvédszobor-dombornyomása másával diszitett remek kötésben 70 korona és 4 koronás havi részletfizetésre szállítatik. A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én fizetendőek mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlélve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatolagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartottnak; a lejárt és le nem fizetett részleteket a szöveg jogában áll, a portóköltség hozzászámítása mellett postai megbízással beszélni. A részletek elmulasztása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű teljes vételára esedékessé válik. A vételár első részlete a mű szállításakor utánveendő.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem, külön kikötést nem teszek és a fentiek alapján eszemmel megrendelem a fentnevezett műveletet _____ koronás vételárért, a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett, fizetendő havi _____ koronás részletekben a rendelés keltétől kezdődőleg _____ könyvkereskedésnél.

Ezzel megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és bécsi: _____

Név és aláírás: _____

Tessék átvételre aláírni

Az 12. éjjelyűk 20. tételé értelmében közzétett.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy falu .

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

1949—1906.

Hirdetmény.

Ó császári és apostoli kir. Fel-sége folyó évi augusztus hó 17. én Ischiben kelt legfelső ehatározásával a gazdasági akadémiák új szervezeti szabályzatát a legkegyelmesebben jóváhagyni méltóztatott.

Ezen szervezeti szabályzat értelmében a keszthelyi, debreczeni, kassai és kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézetek akadémiáira emeltettek s az új szervezeti szabályzatot, — a magyarvári m. kir. gazdasági akadémia, valamint a megszünt négy gazdasági tanintézet eddigi szervezeti szabályzatainak hatályon kívül helyezése mellett egy a magyarvári m. kir. gazdasági akadémia, mint a keszthelyi, debreczeni, kassai és kolozsvári m. kir. gazdasági új akadémiákra nézve életbe léptetett.

Ezen szabályzat az érdeklődők által a törvényhatóság levéltárában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Arad, 1906. évi szeptember hó 10-én.

A városi tanács

Telefon 556.

Tűzifa

kartellen kívül

Első osztályu bükkhasáb tűzifa Waggononkint jutányos árban kapható

Szilágyi és Társa

2167 **szégnél**
Arad, Boros Béni-tér 15. szám.
(Dengl ház.)

Kérem a szépet nem össze-téveszteni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi ruhákat, utazó-bundákat háló, ebédlő- és masbutorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett. Kiváncra hához is megyek.

Frack öltönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC” mellett.

Kérem a szépet nem össze-téveszteni!

8962—1906. pm.

Hirdetmény.

A világsi hegyszék előjáróságának megkeresése folytán felhívom a világsi szőlőbirtokosok figyelmét arra, hogy a szüreti határidő megállapítása és az 1907. évi költségelirányzat összeállítása végett 1906. évi szeptember hó 23-án d. e. 10 óráig Világoson a hegyszék hivatalos helyiségében fog a hegyközségi közgyűlés megtartani s hogy a hegyszék intézkedése folytán csak azon szőlőtulajdonosnak engedtetik meg a szüretelés, kik hegybér tartozásukat teljesen kiegyenlítették.

Aradon, 1906. évi szeptember hó 18. án.

Institoris,
kir. tanácsos,
polgármester.

3694—1906. szám.

A pécskai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A Kis-Pereg és Német-Pereg községekből álló és lemondás folytán üresedésbe jött kisperegi körorvosi állás választás utján leendő betöltésére határidőül folyó évi október hó 11. napjának délelőtti 9 óráját Kis-Pereg község-házához kitűzöm.

A körorvos javadalmazása: évi fizetés 1200 korona, nap-pali látogatási díj: 50 fillér, éjjeli látogatási díj 2 korona és Kis-Pereg község székhelyén teljesítendő halottkémisért esetenként 50 fillér.

A körorvos folyamodása esetén kézi gyógyszer-tár tartására is fel lesz jogosítva. E jogosítványa — gyógyszer-tár létesítése esetén megszűnik.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-a szerint felszerelt pályázati kérvényüket hozzam a választás napjáig nyujtsák be.

Pécska, 1906. évi szeptember hó 18-án.

Senk Ferencz,
főszolgabíró.

2425

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék mint csődbíróságnak 15820—1906. számú végzése folytán közhírré teszem, hogy a vb. Fekete József csődtömegéhez tartozó, a bodzási 156., 157. 158. és 385. sz. tükkekben A. I. 2., 3. sor- és 367., 407. hrsz. illetve A. I. 2., 3. sor- és 386., 393 hrsz., illetve A. I. 2., 3. sor- és 369., 406. hrsz., illetve A. I. 1., 2. sor- és 307., 405. hrsz. alatt a nevezett közadós nevével felvett s összesen 54 h. 500 □-ölet, vagyis 1100 □-öles holdakban 79 kis magyar holdat kitevő szántóföld, a melyből 76 kis hold egy tagban a külsőségben, 3 kis hold pedig a kisköföldek dűlőjében fekszik, a rajta levő következő tanyaépületekkel, u. m.: 1 földszintes lakóház, 1 istálló, 1 kukoriczagoré és 1 kocsiszínnel, valamint a közlegelőből hozzátartozó $\frac{8}{172}$ rész legelői illetőséggel együtt 1906. évi október hó 1-től kezdődőleg egy gazdasági évre haszn-bérbe adatik.

A 350 korona bánatpénzzel ellátandó ajánlatok 1906. évi szeptember hó 24. napjának déli 12 órájáig hozzám nyujtandók be, míg az ideiglenes csődválasztmány az ajánlatok felett ugyanaz nap d. u. 3 órakor Dr. Mittler Izidor ideigl. csődválasztmányi elnök ügyvédi irodájában tartandó ülésén fog határozni, jogában állván a versenyt szóbelileg is folytatni, esetleg egy ajánlatot sem elfogadni.

A választmány a csődbírósági jóváhagyástól feltételezetten eszközli a bérbeadást. A bérösszeg a csődbírósági jóváhagyástól számított 3 nap alatt a letett bánatpénz különbeni elvesztésének terhe alatt a bérlő által előre kifizetendő. Bérlő tartozik a bérlet tartamára a tanyai épületeket tűzkár ellen biztosítani. A csődtömeg a bérlet tárgyát képező szántóföldnek sem területi nagyságáért, sem minőségeért, sem más irányban nem szavatol.

Dr. Bogdán Virgil,

aradi ügyvéd, mint vb. Fekete József megyes-bodzási lakos c. 511.

2437

15029—1906. khsz.

Hirdetmény.

Havetits János aradi lakos B. Választó-utca 58. sz. a telkén egy keményfa-padló raktár felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. évi XVII. t.-cz. 27. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül folyó évi szeptember hó 24. én d. u. 4 órájára a helyszínre kitűzetik, melyre az érdekeltek ez uton is meghívotnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitány hivatali iparügyi osztályánál folyó évi szeptember hó 24-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek irásban ugyanitt, előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehető, mert amennyiben ilyenek nem említetnének, s ha köztekin-tetek gátolag fel nem merüend-nek, a telep engedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest kifog adatni.

Arad, 1906. évi szeptember hó 19-én.

Sariot,
főkapitány.

551—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a néhai Molnár Mátyás által bérelt nagylegelő dűlőbeli 92. és 95. sz. 5—5 hold földnek 6 évre való bérbeadása iránt folyó évi szeptember hó 24-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: I. a nagylegelő-dűlőbeli 92. sz. 5 holdra holdanként évi bér 25 kor. 05 fillér. II. a nagylegelő dűlőbeli 95. sz. 5 holdra, holdanként évi bér 28 kor. 60 fillér.

Bánatpénzzel leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi szeptember hó 17-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Főraktár Aradon: 3082

Földes Kelemen gyógytárában.

558—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a jelenleg Eötvös Géza által bérelt IV., V., VI., VII. és VIII. számú 5⁵⁷⁹/₁₁₀₀ hold sörházi földek és az ezen földek mellett fekvő 1⁶⁰⁶/₁₁₀₀ hold földnek folyó évi október hó 1-től számítandó 3 évre való bérbeadása iránt folyó évi szeptember hó 24. én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: holdanként és évenként 62 korona.

Bánatpénzzel leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket is meri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi szeptember hó 17-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

APRO HIRDETÉSEK.

A K I N O K

ismeretség híján

szarvasra,
aranyra,
Erdélyre,
Bánya-
nyátra,
ispánra,
gazdatiszra,
kölcsönre,
vineszre,
kerékre.

kölcsönre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeesésre,
házmesterre,
stb.-re
van szükség.

A K I

A K I

szőlőt,
szőlőt,
szőlőt,
szőlőt,
szőlőt.

szőlőt,
szőlőt,
szőlőt,
szőlőt,
szőlőt.

A K I

A K I

szőlőt,
szőlőt,
szőlőt,
szőlőt,
szőlőt.

szőlőt,
szőlőt,
szőlőt,
szőlőt,
szőlőt.

A K I

szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb

A K I

szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb

szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb

szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb

szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb
szőlőt, v. egyéb

Gazdasszonynak

ajánlikozik középkeru intelligens
nő, ki a háztartás minden ágában
tökéletes jártassággal bír. Elfogad
állást magányos urnál, esetleg plé-
bánián. Ajánlatokat „Gazdasszony”
jellegűvel a kiadóhivatalba kér. 2384

Szalonna

téli 68, tiszta sertésszir 72 kr. kilón-
kint és minden hentesáru a legjutá-
nyosabb napi áron kapható Garai
Károlynál, Boczkó-utca 2. szám,
Haltérrel szemben. 2409

Német kisasszony

ajánlikozik kisebb gyermekek mellé
szorgalmas és ügyes. Czim Arad,
Józsefőherceg ut 12. II. 12. 2432

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentín
kapható Ingusz I. és Fia könyv-
kereskedésben Aradon, Weitzer
János utca. Telefon 517. 235

Ugyes

felsérkés-varrónó ajánlikozik há-
zakhoz helyben és v. dékre. Czim
özv. Blatt Józsefné Török Ignáz
utca 2 szám. 2488

549. psz.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a bir-
kásdűlőbe szennyvíz szűrőtelepen
levő városi növény kísérleti álló-
máson 10 (tíz) katasztrális hold
takarmányrépa eladó. A feltételek
a helyszínen a telepőrnél tudha-
tók meg.

Arad sz. kir. város gazdasági
székétől 1906. évi szeptember hó 17.

Dr. Angel, s. k.
ajjegyző.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak festékével.

Poloska elpusztítására a legjobb és legha-
tásosabb szer a

PHENOLSAV.

A butorokat nem támadja meg. Ara egy üvegnek 70 fillér.

Tyúkszem ellen

legkiválóbb szer a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Hatása oly frappáns, hogy mindenkit bámulatba ejt.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Minden fogfájást azonnal megszüntet a Hajós-féle fogcsep.

Ara 40 fillér.

Kapható az egyedüli készítőnél: 3861

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Gummi American „Never”
a legjobb és legkellesebb óvszer.Egyedüli raktár: Hajós Árpád gyógyszerárá-
ban, Arad, Andrassy-tér 22. sz.6 darab
egy eredeti
fémdobozban
2 kor.Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére.

AJÁNLIJUK:

Arcz-cremek

Fogpasták

Illatszerek

Fogkefék

Hölgyporok

Szájvizek

Kölni vizek

Szappanok

Fogporok

Hajvizek

Fogcremek

Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

15644—1906. kb. szám.

Hirdetmény.

Az 1893. XXIII. t. cikk és en-
nek végrehajtása tárgyában ki-
adott 53850—1897. számú ker. mi-
nisteri rendelet alapján közhirre
teszem, hogy a mustba vagy borba,
ugyszintén a már kész, kiejert
törkölyborba vizet keverni bármely
csekély mennyiségben is: feltétle-
nül tilos.

továbbá tilos a természetes bor-
nak törköly borral, vagy gyümölcs
borral való összekeverése (össze-
hazsítása) is. A víz használata
csak a törkölybor készítésénél van
megengedve, de csakis az idézett
végrehajtási rendeletben körülírt
korlátozással.

Közhirre teszem továbbá, hogy
a ki tiltott módon készített vagy
kezeit bort forgalomba hoz vagy
elad, az 1893. XXIII. t. cz. érteim-
ében 600 koronáig terjedhető
pénzbüntetéssel büntetettik, a ki
pedig a bort maga vizezi, vagy
más tilto t anyaggal keveri, vagy
a természetes bort törkölyborral
vagy gyümölcsborral összekevert,
az mint mesterséges bor készítője
2 hónapig terjedhető elzárással és
ezenfelül még 600 koronáig ter-
jedhető pénzbüntetéssel büntetettik
és ezenkívül az illetőktől a tiltott
módon készített vagy kezeit bor
még el is koboztatik.

Arad, 1906. évi szeptember
hó 19-én.

Sarlot Demokos,
főkapitány.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

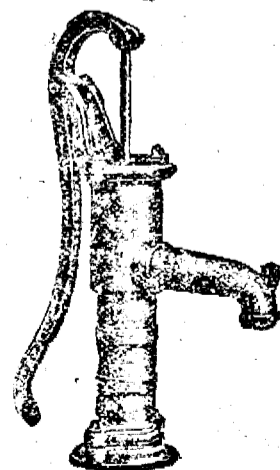
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyári
árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
hajak és egyéb tisztatlanságok
azonnal továbbittatnak, szálta a sziv-
attyu nem romlik és a bort nem
renthatja, a gépezet jó működé-
seért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Selyő szelepekkel. Közse-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nátalanál sem tagadják meg a
szolgálatot, — a gép jó működé-
seért 8 évi jótállás (ingyen javítás),
hozzá való országos egységes csa-
varok és a legjobb minőségű be-
lül gummizott kender-csővek a
legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló
csövekkel
olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.